



MICHAŁOWICE

GMINNY INFORMATOR

SIERPIEŃ-PAŹDZIERNIK 2025 (3/2025)

ISSN 2956-5235

WYDAWNICTWO BEZPŁATNE



Spis treści:

NAGRODY

Gmina Michałowice liderem wśród gmin wiejskich – podwójne zwycięstwo w prestiżowych rankingach!

3

INWESTYCJE

Podpisaliśmy umowę na budowę żłobka w Granicy

5

Otwarcie nowej świetlicy w Michałowicach

7

Przedszkole w Michałowicach już otwarte

8

Nowe elektryczne busy

10

– ekologiczna inwestycja gminy Michałowice

11

Nowa część parku w Regułach już otwarta

14

INFORMACJE OD WÓJT GMINY

17

SAMORZĄD

Zebrania mieszkańców za nami

21

EKOLOGIA

Wspólnie zasadziliśmy „Dąb Chrobry”

21

Czy zieleń, drzewa, krzewy, lasy są naszymi sojusznikami i pomocnikami w walce o czyste powietrze?

22

Projekt Soiltribes - wspólna troska o glebę

26

Gmina Michałowice – mapa gleb

28

Gmina Michałowice – mapa gleb

30

Pierwszy mikrolas Miyawaki w gminie Michałowice

32

Ogród jesienią: porządki, które nie zatrują powietrza

34

Piknik ekologiczny „Czyste powietrze, zdrowa ziemia”

35

Niebezpieczeństwo dokarmiania zwierząt domowych i wolno żyjących pieczywem

37

System kaucyjny w Polsce

38

Podsumowanie wyników zbiórki zużytych tłuszczów spożywczych tzw. UCO - stan na wrzesień 2025

39

BEZPIECZEŃSTWO

Nowy defibrylator AED w gminie Michałowice

39

„Jabłko czy cytryna?” w Komorowie

40

Debata o bezpieczeństwie w gminie Michałowice

41

Gminny Dzień Bezpieczeństwa i Odporności 2025

42

WYDARZENIA

Pamięć, która łączy pokolenia. Gmina Michałowice w hołdzie bohaterom Powstania Warszawskiego

45

Barokowe koncerty w kościołach w Pęcicach i Komorowie

46

Zielona Willa – miejsce, gdzie kultura spotyka się z naturą

48

Wydarzenia w sali multimedialnej Urzędu Gminy Michałowice

49

Spotkania z kulturą i tradycją

50

WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA

Wizyta seniorów z Vico Nel Lazio w Gminie Michałowice

51

UNIWERSYTET

Michałowicki Uniwersytet Otwarty Wszelkiego Wieku

52

MIESZKAŃCY

10-lecie Oddziału Rejonowego PZERiI

53

Czerwone Korale w finale festiwalu seniorów

54

SPORT

VII Półmaraton „Lasy nad Utratą”

55

OŚWIATA

Z życia gminnych szkół i przedszkoli

56



S. 8

Przedszkole w Michałowicach już otwarte

Zebrania mieszkańców za nami

S. 17



S. 24

Projekt Soiltribes - wspólna troska o glebę



Autorzy tekstów: Katarzyna Adamczyk, Anna Anielska, Marcin Bójko, Krzysztof Olszewski, Paweł Jasiun, Szymon Kubicki, Mariusz Marcysiak, Anna Mruwczyńska, Angelika Niedzieska, Magdalena Nowak-Segieta, Małgorzata Pachecka, Katarzyna Stygińska, Daniel Wolborski

Skład i łamanie: dbPRINT Sp. z o.o., www.dbprint.pl **Grafiki:** freepik.com, AdobeStock.

Zdjęcia: Marcin Bójko, Mariusz Marcysiak, Daniel Wolborski, Angelika Niedzieska, Magdalena Nowak-Segieta, Krzysztof Olszewski, Małgorzata Pachecka, Paweł Jasiun, Katarzyna Stygińska, Katarzyna Tumiłowicz

Okładka: Wiesław Kaluszka - Park w Regułach

Druk i oprawa: dbPRINT Sp. z o.o.

Wydawca: Gmina Michałowice, Reguły, al. Powstańców Warszawy 1; 05-816 Michałowice.

Napisz do nas: biuletyn@michalowice.pl



fot. www.forum-ekonomiczne.pl

Gmina Michałowice liderem wśród gmin wiejskich – podwójne zwycięstwo w prestiżowych rankingach!

Gmina Michałowice po raz kolejny udowodniła swoją wyjątkową pozycję wśród gmin wiejskich w Polsce! Zdobywając 1. miejsce zarówno w Rankingu Finansowym Samorządów, jak i w rankingu Perty Samorządu, potwierdziła swoją znakomitą kondycję finansową, skuteczność zarządzania i wysoką jakość usług dla mieszkańców. To ogromne wyróżnienie i docenienie pracy zawodowej mieszkańców i naszych samorządowych działań!



Ranking Finansowy Samorządów

Po raz kolejny Gmina Michałowice znalazła się na szczycie zestawienia, **zajmując 1. miejsce w Rankingu Finansowym Samorządów w kategorii „gminy wiejskie”**. Ranking ten jest jednym z najważniejszych

narzędzi oceny kondycji finansowej jednostek samorządu terytorialnego w Polsce.

4 września br., podczas gali zamykającej XXXIV Forum Ekonomiczne w Karpaczu, wójt gminy Michałowice, Małgorzata Pachecka odebrała nagrodę dla gminy Michałowice za zajęcie 1. miejsca w kategorii „Gmin Wiejskich”.

Ranking przygotowywany jest cyklicznie od 2017 roku na podstawie sprawozdań finansowych składanych przez wszystkie (2791) gminy do Regionalnych Izb Obrachunkowych według stanu na koniec IV kwartału.

Ranking został opracowany przez Fundację Instytut Studiów Wschodnich przy współpracy renomowanych instytucji: Krajowej Rady Regionalnych Izb Obrachunkowych i Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu. W kategorii gmin wiejskich analizowano wyniki finansowe 1454 jednostek.

Analizowano 7 wskaźników świadczących o kondycji finansowej ocenianej gminy:

- wysokości udziału dochodów własnych w dochodach ogółem JST,
- relacji nadwyżki operacyjnej do dochodów ogółem,
- wysokości udziału wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem,
- obciążenia wydatków bieżących wydatkami na wynagrodzenia i pochodne,
- udział środków europejskich w wydatkach ogółem,
- relacji zobowiązań do dochodów,
- udziału podatku dochodowego od osób fizycznych w dochodach bieżących.

Perły Samorządu

„Sprawny samorząd – silna Polska” to hasło przewodnie Kongresu Perły Samorządu zorganizowanego w Toruniu. Podczas gali zostały wręczone nagrody dla najlepszych gmin i włodarzy wyłonionych w 13. edycji rankingu Perły Samorządu.

W kategorii „gminy wiejskie” zwyciężyła gmina Michałowice! To rekordowe osiągnięcie. Do tej pory, największym sukcesem w tym rankingu było zajęcie II miejsca na podium. **Wraz z pierwszym miejscem gminy, wójt Małgorzata Pachecka otrzymała wyróżnienie w kategorii „włodarz gminy wiejskiej”.** Jednak to nie koniec dobrych wiadomości. Drugiego dnia kongresu nagrody odebrali laureaci rankingu Skarbnik Samorządu. **Pierwsze miejsce w kategorii „skarbnik gminy wiejskiej” zdobyła skarbnik gminy Michałowice, Anna Jankowska!**



Ranking organizowany jest od wielu lat przez Dziennik Gazeta Prawna. Gmina Michałowice zawsze znajduje się w czołówce. W ubiegłym roku uplasowała się na 2. miejscu, a w tym - poprawiła wynik i awansowała na pierwszą pozycję!

Ranking powstaje w oparciu o bardzo szczegółową, liczącą ponad 100 pytań ankietę, która dotyczy m.in.: kondycji finansowej gminy w 2023 r. i 2024 r., realizowanych inwestycji, usług społecznych, w tym usług opiekuńczych, aktywizacji osób starszych i osób z niepełnosprawnościami, dostępności miejsc w żłobkach i przedszkolach, współpracy z NGO, obsługi mieszkańców przez urząd, działań sportowych i kulturalnych, realizacji działań prośrodowiskowych, wdrażania innowacji społecznych i organizacyjnych, podejmowanych innych działań, m.in.: w zakresie zdrowia, rozwoju przedsiębiorczości, pozyskiwania inwestorów czy środków zewnętrznych.

Podpisaliśmy umowę na budowę żłobka w Granicy

13 sierpnia 2025 r. w świetlicy w Pęcicach została podpisana umowa na budowę żłobka w Granicy. Planowane zakończenie budowy przypada na 31 maja 2026 r.

Uroczystego podpisania umowy, w obecności Przewodniczącego Rady Gminy Michałowice, Jarosława Hirnego-Budki, radnej Agnieszki Paradowskiej, Przewodniczącego Zarządu Osiedla Granica, Pawła Łąpieś, pracowników urzędu i przedstawicieli mediów, dokonała wójt gminy Michałowice, Małgorzata Pachocka, skarbnik gminy, Anna Jankowska oraz reprezentujący wykonawcę, firmę Defero Sp. z o.o., prezes zarządu, Piotr Rus.

Proszę Państwa, jest godzina 11:18 i o tej godzinie rusza zegar budowy publicznego żłobka w Granicy.

Wartość inwestycji to ok. 9,5 mln złotych, z tego 3,5 mln złotych to dofinansowanie z KPO.

Termin jest krótki i wymagający, tj. 31 maja 2026. Wynika właśnie z warunków dofinansowania KPO. Budowa żłobka publicznego w Granicy jest możliwa dzięki współpracy ze Wspólnotą Gruntową Wsi Granica, która przekazała grunt na ten cel.

Żłobek, dla 50 maluchów, będzie miał powierzchnię



ok. 730 m2. Dzieci będą miały do dyspozycji 2 sale do zabawy oraz 2 sale do drzemek, a posiłki będą przygotowane na miejscu w kuchni.



Rzut parteru:



Projekt jest „rozwojowy” i daje możliwość rozbudowy budynku w kierunku innych funkcji publicznych np. przedszkole, zielona klasa.

Naszym partnerem przy budowie przedszkola jest firma Defero Sp. o.o., z której przedstawicielem, panem Piotrem Rusem, podpisaliśmy dzisiaj umowę - mówiła wójt gminy Michałowice, Małgorzata Pachcka.

O budynku

W Granicy powstanie nowoczesny żłobek gminny, zaprojektowany z myślą o bezpieczeństwie, funkcjonalności i komforcie najmłodszych mieszkańców. Obiekt zlokalizowany będzie przy ul. Szczęśliwej, na działce o powierzchni 1 ha, nieodpłatnie przekazanej gminie Michałowice przez Wspólnotę Gruntową Wsi Granica.

Projektowany budynek będzie parterowy, murowany, o powierzchni użytkowej ok. 730 m². Znajdą się w nim dwie przestronne sale, zaplecze sanitarne i leżakownia, a także w pełni wyposażone zaplecze kuchenne i część biurowo-socjalna dla pracowników. Forma architektoniczna oparta została na rzucie trapezu, a płaski dach z attyką zapewni osłonięcie stref wejściowych oraz miejsc postojowych dla rowerów i hulajnóg.

Budynek będzie w pełni dostępny dla osób z niepełnosprawnościami oraz spełni standardy ni-

skoemisyjności – zostanie wyposażony w instalację fotowoltaiczną, pompę ciepła, kocioł gazowy oraz energooszczędne oświetlenie LED. Zastosowane rozwiązania instalacyjne zapewnią wysoką efektywność energetyczną i niski wpływ na środowisko.

Charakterystyczne parametry budynku żłobka:

- Ilość miejsc opieki - 50 dzieci
- Powierzchnia zabudowy - 849,18m²
- Powierzchnia użytkowa - 726,50m²
- Wysokość budynku - 5,02m
- Ilość kondygnacji nadziemnych - 1
- Ilość kondygnacji podziemnych - 0
- Długość - 49,07m
- Szerokość - 20,71m
- Kubatura - 4160,98m³

Koszt budowy: 9 489 999,81 zł.

Zadanie współfinansowane ze środków Programu rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 Aktywny Maluch 2022-2029 w kwocie: **3 537 972,00 zł.**

Termin realizacji: do dnia 31 maja 2026 r.



Otwarcie nowej świetlicy w Michałowicach

W niedzielę, 21 września, nastąpiło wyczekiwane przez wielu mieszkańców Osiedla Michałowice, Michałowic-Wsi i Opaczy Małej otwarcie świetlicy wiejskiej.

W wyjątkowej atmosferze i przy licznych udziałach mieszkańców oraz wójt gminy Michałowice, Małgorzaty Pacheckiej, sekretarza gminy, Wojciecha Grzeniewskiego, radnych: Elżbiety Biczysk, Beaty Rycerskiej, Macieja Polarczyka, Bartłomieja Podlesia, przewodniczącej osiedla Michałowice, Agnieszki Lenard, sołtys Opaczy Małej, Małgorzaty Gąsiorowskiej, sołtys Reguła, Marzeny Szczepnej, dyrektorek gminnych bibliotek: Ewy Kisiel i Katarzyny Walichnowskiej oraz wykonawcy - prezesa firmy JL Sp. z o.o. odbyło się uroczyste otwarcie świetlicy w Michałowicach, która od teraz będzie służyła społeczności osiedla Michałowice, Michałowic-Wsi oraz Opaczy Małej,

Nowa świetlica wiejska położona przy ulicy Raszyńskiej 45a, powstała dzięki zaadaptowaniu modułowego budynku, który był przez 8 lat częścią starego przedszkola w Michałowicach. Po wybudowaniu nowej placówki przedszkola, budynek modułowy mógł zostać przekształcony w świetlicę.

Podczas uroczystości otwarcia wójt gminy, Małgorzata Pachecka podkreśliła, jak istotne znaczenie ma ta inwestycja dla lokalnej społeczności oraz podziękowała wszystkim osobom, które przyczyniły się do realizacji tej inwestycji. „Dziękuję również wszystkim pracownikom, którzy włożyli w ten proces tak wiele serca i czasu” – podkreśliła wójt. Szczególne słowa wdzięczności skierowała do Iwony Popowicz, kierowniczki Referatu Inwestycji i Remontów.

Oficjalna część wydarzenia obejmowała symboliczne

przecięcie biało-czerwonej wstęgi. Po niej nastąpiła część artystyczna: koncert interaktywny dla dzieci pt. „Moja Afryka” i występ chóru „Michałowiczanka”. Na gości zgromadzonych podczas otwarcia świetlicy czekał także smaczny poczęstunek.

O świetlicy

Mieszkańcy mają do dyspozycji dwie sale: dużą o powierzchni 161 m², mniejszą - 69m². Oprócz tego w świetlicy znajduje się zaplecze techniczne: magazynek, szatnia, toalety, pomieszczenia biurowe, gospodarcze, socjalne i porządkowe. Całość ma powierzchnię 373 m². Z zewnątrz budynek wyłożony jest płytami z włókna cementowego w kolorze szarym, a duże przeszklenia zapewnią dobre doświetlenie wnętrza.



Przedszkole w Michałowicach już otwarte

1 września br. przedszkole w Michałowicach otworzyło swoje drzwi dla najmłodszych mieszkańców gminy. Natomiast 12 września i 16 października mieszkańcy mieli okazję przyjrzeć się z bliska nowej, dużej inwestycji - Gminnemu Przedszkolu w Michałowicach.

Na dzień otwarty i uroczyste otwarcie zaprosiły rodziców wójt gminy Michałowice, Małgorzata Pacheca oraz Dyrektorka Gminnego Przedszkola w Michałowicach, Renata Bontron.

Podczas uroczystego otwarcia przedszkola (16 października) i dnia otwartego (12 września) każdy mieszkaniec gminy mógł odwiedzić zarówno wnętrza budynku, jak i teren dookoła, w tym plac zabaw.

W uroczystości otwarcia przedszkola w Michałowicach wzięły udział zarówno dzieci, jak i liczni goście. Symboliczne przecięcie wstęgi odbyło się z udziałem przedszkolaków oraz Małgorzaty Pacheckiej – wójt gminy Michałowice, Renaty Bontron – dyrektorki przedszkola, Adriana Ejssymonta – starosty pruszkowskiego, Krystyny Zaprawy – przewodniczącej ZNP w Pruszkowie, Jarosława Hirnego-Budki – przewodniczącego Rady Gminy, Beaty Rycerskiej – wiceprzewodniczącej rady gminy, Joanny Sikory-Wońków





– przewodniczącej Rady Rodziców oraz księdza proboszcza, Marka Małkiewicza.

Wśród zaproszonych gości znaleźli się także przedstawiciele władz Pruszkowa z prezydentem Piotrem Bąkiem na czele, radni Elżbieta Biczuk i Maciej Polarczyk, przewodniczący Zarządu Osiedla Komorów – Michał Jeżewski, Ewa Wierzgala – dyrektor CUW, Joanna Szytk-Woldan - dyrektorka przedszkola w Regułach, a także pracownicy Referatu Inwestycji z kierowniczką Iwoną Popowicz.

Nie zabrakło również wykonawcy inwestycji – prezesa firmy IL Sp. z o.o. Jarosława Lewiarza, wicedyrektorki przedszkola Agnieszki Czekalskiej, całej kadry przedszkola oraz licznie przybyłych rodziców.

Nowe przedszkole w Michałowicach powstało dla 175 dzieci. Na parterze mieści się 7 sal dydaktycznych i zaplecze gastronomiczne, a na piętrze – sala rekreacyjno-sportowa, gabinety logopedy, psychologa i pielęgniarki, sala sensoryczna, pokój doświadczania świata oraz pokoje administracji przedszkola. W części podziemnej znajdują się pomieszczenia techniczne i magazyny kuchenne. Wokół przedszkola powstały plac zabaw, altany i ogródki warzywne.

Koszt inwestycji „Budowa przedszkola oraz przebudowa i zmiana sposobu użytkowania istniejącego przedszkola w Michałowicach na świetlicę wiejską” wyniósł **25 610 005,16 zł.**





Nowe elektryczne busy – ekologiczna inwestycja gminy Michałowice

22 września w gminie Michałowice odbyła się prezentacja najnowszej inwestycji transportowej – dwóch nowoczesnych, w pełni elektrycznych autobusów, które już wkrótce wyruszą na trasę nowej linii M2 łączącej Komorów, Granicę i Pruszków. Moment ten nieprzypadkowo zbiegł się z obchodami Dnia bez Samochodu, który zamykał Europejski Tydzień Zrównoważonego Transportu.

Nowe pojazdy to cicha, wygodna i w pełni ekologiczna alternatywa dla samochodów osobowych. Dzięki nim mieszkańcy zyskają komfortowy dojazd do stacji kolejowych, szkół, przedszkoli, targowiska czy sklepów – bez potrzeby korzystania z auta.

Linia M2 połączy Komorów, Granicę i Pruszków, będzie kursować codziennie, od rana do wieczora, w dni powszednie co ok. 30 minut, zostanie zsynchronizowana z linią SKM w Pruszkowie oraz WKD w Komorowie, będzie bezpłatna do końca 2025 r.

Nowe autobusy mają długość 8 metrów, 21 miejsc siedzących, a ich zasięg wynosi 300 km. Ponadto są niskopodłogowe i wyposażone w klimatyzację, porty USB (USB-C i USB-A) oraz system informacji pasażerskiej.

Koszt inwestycji: 4 477 200 zł, w tym 2 398 807 zł z dotacji oraz 1 686 021 zł z pożyczki z WFOŚiGW.

Z okazji bliskiego uruchomienia dwóch nowych, w pełni elektrycznych busików – cichych, wygodnych

i przyjaznych środowisku, symbolicznego otwarcia w obecności mieszkańców i pracowników urzędu, dokonali: wójt gminy Michałowice, Małgorzata Pachcka, zastępca wójta gminy Michałowice, Anna Fabisiak, przedstawiciel firmy Kinetik Sp. z o.o., Kamil Kostanowicz, radny Maciej Polarczyk, przewodniczący Zarządu Osiedla Komorów, Michał Jeżewski oraz przedszkolaki z przedszkola w Regułach, na czele z dyrektorką, Justyną Szytk-Woldan.

Wydarzeniu towarzyszyła także miła niespodzianka dla tych mieszkańców i pracowników urzędu, którzy tego dnia przyszedli do pracy lub urzędu bez samochodu – na rowerze, pieszo lub komunikacją zbiorową. W rowerowej kawiarence czekały na nich: kawa, herbata, gorąca czekolada oraz poczęstunek. Można było także skorzystać z „rowerowego pogotowia” – szybkiego serwisu wykonującego drobne naprawy, regulacje i łatanie dętek.

Dzień bez Samochodu był zwieńczeniem Europejskiego Tygodnia Zrównoważonego Transportu. To ogólnoeuropejska kampania, która co roku zachęca mieszkańców do wybierania bardziej przyjaznych środowisku form przemieszczania się: spacerów, jazdy na rowerze, transportu publicznego czy carpoolingu. Hasło tegorocznej edycji to: „Mobilność dla każdego”, bo zrównoważony transport to nie tylko sposób poruszania się – to także sposób budowania relacji, wspólnoty i nowoczesnej, bardziej przyjaznej przestrzeni publicznej.

Wydatek współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach programu Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027



Nowa część parku w Regułach już otwarta

30 sierpnia 2025 r. w Regułach odbyło się uroczyste otwarcie nowej części regułskiego parku – inwestycji wartej ponad 4,2 mln zł. Jej celem było nie tylko powiększenie terenów zielonych, ale także stworzenie przestrzeni do rekreacji, edukacji ekologicznej i integracji mieszkańców.

Nowa część parku oferuje wiele atrakcji dla mieszkańców: antresolę z teleskopem do obserwacji nieba, scenę plenerową, hamaki, ramy nawiązujące do dawnych szklarni czy drewniane siedziska. Powstało także miejsce na ognisko i tężnia, sprzyjająca regeneracji i zdrowiu. Nowe nasadzenia drzew, krzewów i bylin wzbogaciły parkową florę, a oświetlenie i monitoring zwiększają komfort i bezpieczeństwo odwiedzających.

Otwarcie było wyjątkowym wydarzeniem integrującym społeczność. Wśród gości znaleźli się zarówno mieszkańcy, jak również zaproszeni goście, m.in.: europosłanka, Kamila Gasiuk-Pihowicz, poseł, Piotr Kandyba, wiceprzewodniczący sejmiku woj. mazowieckiego, Marcin Podsędek, burmistrz Warszawy Ursus, Bogdan Olesiński, burmistrz Podkowy Leśnej, Magdalena Eckhoff, zastępca wójta gminy Michałowice.



wice, Anna Fabisiak, radni z przewodniczącym rady gminy Michałowice Jarosławem Hirnym-Budką na czele, były przewodniczący Rady Gminy, Jacek Sierak, obecna i byli sołtysi Reguł, pracownicy Urzędu Gminy Michałowice, w tym pracownicy Referatu Inwestycji z kierownikiem Iwoną Popowicz, a całości przewodniczyła wójt gminy Michałowice, Małgorzata Pacheczka. Wzruszającym momentem dnia było odsłonięcie ławeczek upamiętniających zasłużonych mieszkańców gminy – Mariana Jędrasa i Tadeusza Skąpskiego.

Bogaty program obejmował m.in.: występ zespołu „Pozytywnie Nastrojone”, który tworzą mieszkanki gminy Michałowice, opowieści o historii parku, którą z pasją przedstawił Rafał Skąpski – osoba znana z zamiłowania do kultury, lokalnej historii i przyrody oraz pokaz taneczny Stowarzyszenia Tańce Świata. Finałem dnia był koncert Luisa Nubioli i Michała Stawarskiego.



biogram Tadeusz Skąpski



biogram Marian Jędras



RAPORT Z PLACU BUDOWY

stopień zaawansowania prac
- październik 2025

	koszt	przetarg	podpisanie umowy	praca w toku	zakończone	uwagi
Budowa przedszkola w Michałowicach oraz przebudowa budynku przedszkola w Michałowicach wraz ze zmianą sposobu użytkowania jego funkcji na świetlicę gminną	26 MLN ZŁ	✓	✓	✓	😊	inwestycja zakończona
Zagospodarowanie przestrzeni parku w Regułach (nowa część parku)	4,9 MLN ZŁ	✓	✓	✓	😊	inwestycja zakończona
Wykonanie adaptacji akustycznej pomieszczeń w budynkach ZSO w Komorowie	0,7 MLN ZŁ	✓	✓	✓	😊	inwestycja zakończona
Rozbudowa systemu monitoringu wizyjnego CCTV IP w budynkach ZSO w Komorowie	0,2 MLN ZŁ	✓	✓	✓	😊	inwestycja zakończona
Opracowanie projektu wykonawczego dla budowy szkoły w Regułach	0,6 MLN ZŁ	✓	✓	✓	😊	inwestycja zakończona
Budowa sieci wodociągowej w ul. Jasia i Małgosi, Królowej Śniegu, Granicznej, Torfowej i al. Powstańców Warszawy w Regułach	0,4 MLN ZŁ	✓	✓	✓	😊	inwestycja zakończona
Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w ul. Borowskiego w Opaczy Małej oraz sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej w drodze bocznej od ul. Kasztanowej w Michałowicach-Wsi	0,6 MLN ZŁ	✓	✓	✓	😊	inwestycja zakończona
Dokończenie budowy Centrum Inicjatyw Kulturalnych w Komorowie	15 MLN ZŁ	✓	✓	✓		planowane zakończenie I połowa 2026
Opracowanie kompletnej wielobranżowej dokumentacji projektowej dla zagospodarowania przestrzeni parku w Regułach (zabytkowa część parku)	0,3 MLN ZŁ	✓	✓	✓		planowane zakończenie I kwartał 2026
Budowa żłobka w Granicy	9,5 MLN ZŁ	✓	✓	✓		planowane zakończenie II kwartał 2026

	koszt	przetarg	podpisanie umowy	praca w toku	zakończona	uwagi
Rozbiórka istniejącego budynku i budowa nowego budynku świetlicy w Komorowie-Wsi	4,5 MLN ZŁ	✓	✓	✓		planowane zakończenie IV kwartał 2026
Budowa 4 wiat na placu zabaw w Regułach	0,4 MLN ZŁ	✓	✓	✓		planowane zakończenie IV kwartał 2025
Opracowanie dokumentacji projektowej na budowę hali pneumatycznej nad istniejącym boiskiem do piłki nożnej w Granicy	0,09 MLN ZŁ	✓	✓	✓		planowany termin wykonania I kwartał 2026
Opracowanie dokumentacji projektowej na budowę kompleksu boisk sportowych w Granicy wraz z pełnieniem nadzoru autorskiego nad realizacją inwestycji	0,04 MLN ZŁ	✓	✓	✓		planowany termin wykonania I kwartał 2026
Opracowanie kompletnej wielobranżowej dokumentacji projektowej dla zagospodarowania terenu rekreacyjnego w Komorowie-Wsi	0,03 MLN ZŁ	✓	✓	✓		planowane zakończenie I kwartał 2026
Remont boiska na strefie rekreacji przy ul. Wiejskiej w Regułach	–	✓				w trakcie przetargu
Budowa Zespołu Przychodni Zdrowia w Regułach	–	✓				w trakcie przetargu
Opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej na budowę ul. Wacława w Sokołowie	0,1 MLN ZŁ	✓	✓	✓		planowane zakończenie I kwartał 2026
Przebudowa ul. Reja w Granicy	2,2 MLN ZŁ	✓	✓	✓		planowane zakończenie grudzień 2025
Przebudowa ul. Norwida w Komorowie-Wsi	1,7 MLN ZŁ	✓	✓	✓		planowane zakończenie grudzień 2025
Opracowanie dokumentacji projektowo kosztorysowej rozbudowy ul. Al. Kasztanowej w Komorowie, Komorowie-Wsi i Pęcicach wraz z budową ścieżki rowerowej	0,24 MLN ZŁ	✓	✓	✓		projektowanie w trakcie
Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w ul. Wrzosowej w Komorowie-Wsi i drodze dojazdowej do ul. Bodaya w Opaczy-Kolonii oraz sieci wodociągowej w drodze bocznej do ul. Głównej w Nowej Wsi	1,1 MLN ZŁ	✓	✓	✓		planowane zakończenie IV kwartał 2025
Budowa jednostanowiskowych kontenerowych toalet publicznych w gminie Michałowice w formule zaprojektuj i wybuduj	0,38 MLN ZŁ	✓	✓	✓		planowane zakończenie grudzień 2025
Przebudowa ulicy Polnej w Komorowie-Wsi	1,02 MLN ZŁ	✓				planowane zakończenie I kwartał 2026
Przebudowa ul. Tymiankowej w Opaczy-Kolonii	0,42 MLN ZŁ	✓				planowane zakończenie I kwartał 2026
Remont ul. Cichej w Michałowicach	0,28 MLN ZŁ	✓	✓	✓		planowane zakończenie IV kwartał 2025
Remont ul. Spacerowej w Michałowicach	1,07 MLN ZŁ	✓	✓	✓		planowane zakończenie IV kwartał 2025
Remont ul. Ireny oraz ul. Podhalańskiej w Komorowie gm. Michałowice w zakresie nawierzchni jezdni	3,8 MLN ZŁ	✓				planowane zakończenie I kwartał 2026
Remont ul. Świerkowej w Michałowicach	1,07 MLN ZŁ	✓	✓	✓		planowane zakończenie IV kwartał 2025
Przebudowa Al. Topolowej w Michałowicach	0,44 MLN ZŁ	✓				planowane zakończenie I kwartał 2026
Remont ul. Parkowej, ul. Kameralnej w Suchym Lesie, ul. Paproci w Komorowie-Wsi, ulicy bez nazwy bocznej od ul. Wesolej w Michałowicach	0,51 MLN ZŁ	✓	✓			planowane zakończenie IV kwartał 2025
Remont ul. Barbary w Granicy	0,46 MLN ZŁ	✓	✓			planowane zakończenie IV kwartał 2025



Małgorzata Pachecka,
wójt gminy Michałowice

Mamy dofinansowanie na inwentaryzację przyrodniczego fragmentu doliny Utraty oraz wymianę opraw ulicznego oświetlenia w gminie na energooszczędne

Chcemy, aby było jasno na ulicach, a rachunki za prąd były niskie. Dlatego, obok instalacji nowych punktów świetlnych wymieniamy również stare oświetlenie na nowe, energooszczędne oprawy.

Pomaga nam w tym sukcesywnie zdobywane dofinansowanie. Tym razem zewnętrzne środki pozyskaliśmy z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska.

Drugim zadaniem, na które uzyskaliśmy dotację jest inwentaryzacja przyrodnicza fragmentu Utraty w Komorowie-Wsi. Pozyskane środki pokryją w bardzo dużej części koszty opracowania, które wykorzystamy do tworzenia programu ochrony tego cennego zasobu przyrodniczego naszej gminy. Dla nas i dla przyszłych pokoleń.

fot. Facebook Małgorzata Pachecka - wójt gminy Michałowice



Różowa wstążka 2025

Diagnostyka to nie wyrok, to szansa!

11 października br., podczas akcji „Różowa Wstążka 2025” przebadano się 30 osób!

Jeszcze mnie trzyma radość tego dnia, której autorkami były: Ewa Chojak, dziewczyny z Gospochy - Koło Gospodyń Wiejskich z Nowej Wsi, Beata Rycerska, Magdalena Bronisz, Elżbieta Biczuk, Agata Kapturzak, Ewa Redlisiak, Ewa Kisiel, Sylwia Łapińska, Ewelina Opłocka, Mika Osińska, Sławek Jurczuk, Tomasz Nagraba, Stowarzyszenie „Amazonki”, Michaśki - Koło Gospodyń Wiejskich w Michałowicach, Koło Gospodyń Wiejskich Dziewczyny z Komorowa, wiele naszych lokalnych przychodni i wiele innych wspólnych kobiet - autorek spotkania poświęconego profilaktyce nowotworowej „Różowa Wstążka”.

A na (prawie) zakończenie był różowy tort, który upiekła i udekorowała radna gminy i sołtys z Nowej Wsi, Elżbieta Biczuk.

Badajcie się profilaktycznie Panie i Panowie. Warto na badania poświęcić czas - ten czas i te badania mogą mieć wielki wpływ na Wasze zdrowie i życie.

Kluczem jest regularna profilaktyka:

- raka piersi,
- raka szyjki macicy (tutaj uwaga! szczepimy siebie, oraz nasze córki i synów przeciwko HPV),
- raka jelita grubego, bez względu na wiek wykonujemy kolonoskopię regularnie po skończeniu 45 r.ż.)
- czerniaka,
- raka prostaty.



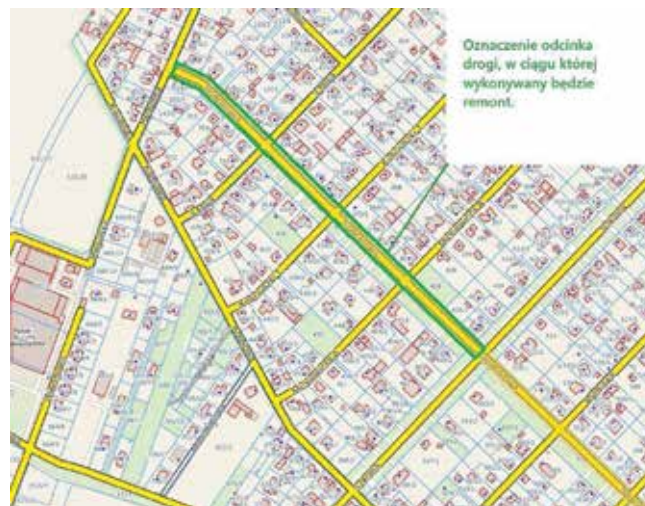
fot. Facebook Małgorzata Pachecka - wójt gminy Michałowice

Remont ul. Spacerowej

Z przyjemnością informuję, że rozpoczęła się realizacja robót budowlanych remontu ulicy Spacerowej w miejscowości Michałowice, na odcinku o długości około 560 metrów bieżących, począwszy od połączenia z ul. Regulską do połączenia z ul. Szkolną.

Uprzejmie proszę o cierpliwość, ponieważ czekają nas drobne utrudnienia w ruchu drogowym, oraz o zachowanie szczególnej ostrożności w rejonie prowadzonych robót. Urząd Gminy i Wykonawca inwestycji dołożą wszelkich starań, aby realizowana inwestycja przebiegała w sposób optymalny i nie generowała nadmiernych niedogodności.

Jednocześnie zachęcamy do śledzenia mediów społecznościowych gminy Michałowice, gdzie za-



for. Facebook Małgorzata Pachcka - wójt gminy Michałowice

mieszczane będą informacje dotyczące przebiegu inwestycji.

Bezpieczeństwo na gminnych drogach jest dla nas, i dla Was, priorytetem

Dlatego otwieramy postępowanie przetargowe na tzw. aktywne znaki drogowe (D-6) z czujnikiem ruchu. To nowoczesne rozwiązanie poprawia widoczność przejść dla pieszych – znak wyposażony w migające światło uruchamia się, gdy czujnik wykryje pieszego zbliżającego się do przejścia. Dzięki temu kierowcy są wcześniej ostrzegani, a to znacząco zwiększa bezpie-

czeństwo uczestników ruchu drogowego (zwłaszcza dzieci i seniorów).

Nowe oznakowanie pojawi się w lokalizacjach:

- ul. Bodycha – przy świetlicy w Opaczy-Kolonii,
- ul. Bodycha – przy posesji 10A (zgłoszenie mieszkańców),
- ul. Bodycha 118,
- ul. Raszyńska – rondo z ul. Polną (Michałowice),
- ul. Topolowa w Regulach – przy ul. Królowej Śniegu.

Ogłosiliśmy przetarg na budowę przychodni zdrowia w Regulach

26 września br. ogłosiliśmy przetarg na budowę przychodni zdrowia w Regulach (nieopodal przystanku WKD Michałowice)!

Przetarg obejmuje realizację I etapu inwestycji – bu-

dynku przychodni zdrowia, w którym znajdzie się także wydzielona część pod aptekę i fitness (zgodnie z wnioskami mieszkańców).

To ważny krok w stronę stworzenia nowoczesnego kompleksu medyczno-opiekuńczego w naszej gminie.

Więcej o przychodni: <https://platformazakupowa.pl/transakcja/1164131>.



Bezpieczeństwo na terenach publicznych

Drodzy Mieszkańcy,

w ostatnim czasie na terenie naszej gminy doszło do dwóch dramatycznych zdarzeń, w których agresywne psy zaatakowały i zagryzły inne zwierzęta. Niestety, mimo obecności ludzi, nie udało się zapobiec tragedii. To smutne i zarazem bardzo niepokojące wydarzenia, które skłaniają nas wszystkich do refleksji nad bezpieczeństwem w przestrzeni publicznej. Nasza okolica słynie z pięknych terenów zielonych, które przyciągają mieszkańców nie tylko z gminy Michałowice, ale również z sąsiednich miejscowości. Cieszymy się, że tak wiele osób wybiera nasze ścieżki spacerowe, parki i tereny rekreacyjne. Jednak ten przywilej wiąże się także z odpowiedzialnością — za siebie, za swoich pupili, za innych mieszkańców oraz za wspólne dobro.

Zwracam się do Państwa z prośbą i apelem o:

- **Wyprowadzanie psów na smyczy**, niezależnie od ich wielkości i temperamentu.
- **Zakładanie kagańca psom, które mogą stanowić zagrożenie dla innych ludzi i zwierząt.**
- **Reagowanie na niewłaściwe zachowania opiekunów psów** — nie pozostawiamy obojętni. Troska o bezpieczeństwo nas wszystkich zaczyna się od codziennych, czasem trudnych decyzji o zwróceniu komuś uwagi lub zgłoszeniu sytuacji odpowiednim służbom. Takie działanie może zapobiec tragedii.
- **Zgłaszanie aktów wandalizmu, dewastacji terenów zielonych i innych niepokojących zachowań** na policję. Pamiętajmy, że wandalizm to nie tylko uszkodzone ławki czy pourywane elementy małej architektury, ale także oznaka braku

szacunku do wspólnoty, której wszyscy jesteśmy częścią. Wspólne działanie w tym zakresie to skuteczny sposób na zachowanie porządku i estetyki w naszej gminie.

Jeśli zauważą Państwo jakąkolwiek **niebezpieczną lub niepokojącą sytuację, proszę o możliwie jak najdokładniejsze zapamiętanie szczegółów zdarzenia**. Mogą one mieć kluczowe znaczenie w późniejszym ustaleniu sprawcy.

Warto zwrócić uwagę na takie elementy jak:

- numer rejestracyjny pojazdu, którym dana osoba się poruszała,
- rysopis sprawcy (wiek, wzrost, sylwetka, kolor włosów, ubranie itp.),
- opis psa, jeśli dotyczy sytuacji z udziałem zwierząt (rasa, umaszczenie, wielkość, czy był na smyczy/w kagańcu),
- godzina, dokładne miejsce zdarzenia i ewentualni świadkowie.

Każda informacja może pomóc. W razie potrzeby nie wahajcie się Państwo **skontaktować z Policją** (telefon dyżurny czynny całą dobę:

(22) 753-40-45, 47 72- 46-745,

mail: dyzurny.kp-michalowice@ksp.policja.gov.pl,
komendant.kp-michalowice@ksp.policja.gov.pl) lub w godzinach pracy **Urzędu Gminy** pod nr tel. 22 350 91 33, e-mail: sekretariat@michalowice.pl.

Tylko dzięki wzajemnej odpowiedzialności i zaangażowaniu możemy zadbać o to, by gmina Michałowice była miejscem bezpiecznym, przyjaznym i otwartym dla wszystkich — ludzi i zwierząt.

*Małgorzata Pachecka
Wójt Gminy Michałowice*

**SPACERUJ
Z PSEM
NA SMYCZY**



Zebrania mieszkańców za nami

We wrześniu odbyły się zebrania mieszkańców we wszystkich miejscowościach gminy. Podczas spotkań sołectwa i osiedla rozliczyły ubiegłoroczne działania, zaplanowały podział funduszy sołeckich i osiedlowych na 2026 rok oraz zgłosiły propozycje do budżetu gminy. Ważnym elementem zebrań były także sprawy wniesione, w których mieszkańcy poruszali kwestie związane z bezpieczeństwem, infrastrukturą oraz codziennym funkcjonowaniem swoich miejscowości. Łącznie na działania w ramach funduszu sołeckiego i osiedlowego zaplanowano w budżecie gminy na 2026 rok kwotę w wysokości 1 322 399,76 zł.

Opacz-Kolonia - 2 września 2025 r.

Fundusz sołecki na 2026 rok wyniesie **123 519,50 zł**. Środki podzielono następująco:

- **kultura** – 101 534,50 zł (usługi, umowy zlecenia, zakupy spożywcze i przemysłowe),
- **sport i rekreacja** – 21 985,00 zł (usługi, umowy zlecenia).

Wnioski do budżetu gminy obejmują m.in.: budowę kanalizacji na ul. Migdałowej, instalację monitoringu,



budowę przystanku autobusowego, progi zwalniające na ul. Ryżowej oraz ustawienie lustra drogowego. W sprawach wniesionych mieszkańcy poruszali kwestie koszenia terenów zielonych i odbioru odpadów tekstylnych.

Komorów-Wieś - 3 września 2025 r.

Fundusz sołecki na 2026 rok ustalono na **123 519,50 zł**. Został on przeznaczony na:

- **organizację imprez kulturalnych** – 65 000,00 zł,
- **organizacja zajęć sportowych i rekreacyjnych** - 17 519, 50 zł,
- **umowy zlecenia** - 8 000,00 zł,
- **zakupy biletów, wejściówek itp.** - 15 000,00 zł,
- **zakupy spożywcze** - 9 000,00 zł,
- **zakupy przemysłowe** - 9 000,00 zł.

W propozycjach do budżetu gminy znalazły się m.in.: budowa boiska dla młodzieży, nowe nasadzenia w pasach drogowych, modernizacja kilku ulic (Paproc, Botanicznej, Rumiankowej, Połnej), wymiana oświetlenia na LED, dodatkowe kosze na śmieci i akcje informacyjne o segregacji. W sprawach wniesionych najczęściej powtarzał się problem wyścigów na hulajnogach wokół zalewu – Policja zadeklarowała wzmożone kontrole.



W sprawach wniesionych dominował temat hałasu związanego z POW i brak ekranów dźwiękochłonnych. Zgłoszono również potrzebę czyszczenia chodników, koszenia zieleni i kontroli parkowania na ul. Jałowcowej.

Opacz Mała - 4 września 2025 r.

Fundusz sołecki na 2026 rok wyniesie **61 142,15 zł**. Podział środków:

- **kultura** – 37 142,15 zł (warsztaty, pikniki, święta, usługi i zakupy),
- **bilety i wejściówki** – 24 000,00 zł.

Wnioski do budżetu gminy obejmują m.in.: budowę świetlicy, chodników na ul. Borowskiego i Jałowcowej, oświetlenie uliczne na ul. Pięknej, dodatkowe kosze, progi zwalniające oraz większą instalację świątecznego oświetlenia.



W sprawach wniesionych dominował temat hałasu związanego z POW i brak ekranów dźwiękochłonnych. Zgłoszono również potrzebę czyszczenia chodników, koszenia zieleni i kontroli parkowania na ul. Jałowcowej.

Pęcice - 5 września 2025 r.

Fundusz sołecki na 2026 rok wyniesie **82 016,96 zł**.
Podział środków:

- **zajęcia sportowo-rekreacyjne** – 25 000,00 zł,
- **wydarzenia i warsztaty kulturalne** – 57 016,96 zł.

Wnioski do budżetu gminy obejmują m.in.: budowę boiska wielofunkcyjnego, drugi etap zagospodarowania świetlicy, mural upamiętniający Powstańców Warszawskich, monitoring i odcinkowy pomiar prędkości na ul. Parkowej.



W sprawach wniesionych poruszano zmianę trasy linii autobusowej 61 do Pruszkowa oraz zaniepokojenie wycinką drzew na terenie dawnego ogrodu przy ul. Pęcickiej i w pobliżu rzeki Utraty.

Reguły - 8 września 2025 r.

Fundusz sołecki na 2026 rok wyniesie **123 519,50 zł**.
Środki przeznaczono na:

- **działalność kulturalną** – 77 000 zł (warsztaty, koncerty, spotkania świąteczne, animacje filmowe),
- **bilety i wejściówki** – 6 000 zł,
- **zajęcia sportowo-rekreacyjne** – 40 519,50 zł (zumba, pilates, tai chi, spływ kajakowy).

Wnioski do budżetu gminy obejmują m.in.: rozbudowę nowej części parku, przedłużenie ścieżki rowerowej



do stacji WKD, poszerzenie ul. Kraszewskiego, nowe tablice informacyjne i kosze na śmieci, a także budowę większej świetlicy i poprawę komunikacji autobusowej. W sprawach wniesionych poruszano kwestie rosnącego ruchu po otwarciu wiaduktu na ul. Regulskiej i potrzebę dodatkowych oznaczeń na ścieżce rowerowej.

Sokołów - 9 września 2025 r.

Fundusz sołecki na 2026 rok wyniesie **56 324,89 zł**.
Zostanie przeznaczony na:

- **wydarzenia i warsztaty kulturalne** – 28 324,89 zł,
- **bilety i wejściówki** – 18 000,00 zł,
- **zajęcia sportowo-rekreacyjne** – 10 000,00 zł.

Do budżetu gminy zgłoszono m.in.: budowę nowej świetlicy, kanalizacji w ul. Rodzinnej i „Rodzinnej bis”, montaż progów zwalniających i monitoringu. W sprawach wniesionych dominowały kwestie bez-



pieczeństwa na ul. Rodzinnej, Wąskiej i Sokołowskiej oraz obawy związane z powstającym PSZOK-iem i nowymi halami magazynowymi.

Suchy Las - 12 września 2025 r.

Fundusz sołecki na 2026 rok wyniesie **36 191,21 zł** i zostanie przeznaczony na:

- **działalność kulturalna** – 24 191,21 zł (organizacja zajęć, warsztatów i wydarzeń integracyjnych),
- **bilety, wejściówki i vouchery na wydarzenia kulturalne** – 5 000,00 zł,
- **sport i rekreacja** – 5 000,00 zł (zajęcia i warsztaty sportowo-rekreacyjne),
- **doposażenie świetlicy** – 2 000,00 zł.



W propozycjach do budżetu gminy znalazły się m.in.: przeniesienie kapliczki u zbiegu ul. ks. Woźniaka i Parkowej, budowa pomieszczenia magazynowego przy świetlicy dla Koła Kobiet Kreatywnych.

Nowa Wieś - 16 września 2025 r.

Fundusz sołecki na 2026 rok wyniesie **123 519,50 zł** i został podzielony na dwa główne cele:

- **działalność kulturalna** – 91 907,00 zł (organizacja zajęć, warsztatów i wydarzeń aktywizujących mieszkańców),
- **sport i rekreacja** – 31 612,50 zł (zajęcia sportowe i imprezy rekreacyjne).

Wnioski do budżetu gminy obejmują m.in.: rozbudowę systemu monitoringu, montaż poidełek przy strefach rekreacji, przebudowę linii energetycznych z naziemnych na podziemne, budowę ekologicznej ławki z możliwością ładowania urządzeń mobilnych nad Smugiem, ustawienie dodatkowych koszy i luster drogowych, naprawę studzienek oraz prace konserwacyjne na terenie rekreacyjnym.

W sprawach wniesionych mieszkańcy poruszali pro-



blem zanieczyszczania rzeki Zimna Woda. Dyskutowano także o systemie odbioru odpadów tekstylnych i elektrośmieci. Ważnym tematem była budowa tzw. Paszkowianki – wójt Małgorzata Pachecka poinformowała, że rada gminy wycofała finansowanie prac nad koncepcją, a gmina nie uczestniczy już w projekcie i nie ma wpływu na jej dalsze przygotowanie.

Pęcice Małe - 17 września 2025 r.

Fundusz sołecki na 2026 r. wyniesie **98 568,56 zł**, z czego z przeznaczeniem na:

- **kultura** – 65 000 zł
- **sport i rekreacja** – 33 568,56 zł.

Wnioski do budżetu gminy: poprawa bezpieczeństwa na ul. Komorowskiej, Dzikiej i Skowronków, budowa chodnika na ul. Komorowskiej (od Dzikiej do ronda przy Parkowej/Sokołowskiej), przejście dla pieszych przy ul. Kuropatwy, doposażenie świetlicy w nagłośnienie i oświetlenie, stół do ping-ponga i stojak do naprawy rowerów. Sprawy wniesione: liczne uwagi dotyczące nadmier-



nej prędkości na nowo wyremontowanych ulicach, prośby o częstsze kontrole Policji oraz o regularną pielęgnację zieleni wchodzącej na chodniki i jezdnie.

Granica - 18 września 2025 r.

Fundusz sołecki na 2026 r. wyniesie **123 519,50 zł**

- **kultura** – 91 519,50 zł
- **sport i rekreacja** – 32 000 zł.

Wnioski do budżetu gminy: II etap ścieżek wspólnoty gruntowej, zaplecze sportowe i boiska, przebudowa ul. Jagodowej, Cynamonowej i Pogodnej, monitoring terenu wspólnoty, modernizacja placu zabaw, górka saneczkowa, utwardzenie ul. Jarzynowej, oznakowanie skrzyżowania Poprzeczna-Główna, przejście do



przychodni, nowe nasadzenia oraz progi na ul. Reja. Sprawy wniesione: prezentacja nowej linii autobusowej M2 i autobusu elektrycznego (początkowo przejazd bezpłatne), pytania o trasę i bilety oraz zapytania dot. Paszkowianki.

Osiedle Michałowice - 19 września 2025 r.

Fundusz osiedlowy na 2026 rok wyniesie **123 519,50 zł**. Środki podzielono na dwie kategorie:

- **sport – 35 000,00 zł** (zajęcia sportowo-rekreacyjne, m.in.: joga, pilates, ćwiczenia ogólnorozwojowe, warsztaty survivalu i pierwszej pomocy),
- **kultura – 88 519,50 zł** (warsztaty, szkolenia, koncerty, festyny, bale karnawałowe, spotkania rodzinne, zakupy sprzętu i materiałów).

Wnioski do budżetu gminy obejmują m.in.: modernizację placu zabaw, budowę niezależnego ujęcia wody, przyłącze elektryczne przy ul. Popiełuszki oraz budowę siłowni plenerowej. W sprawach wniesionych mieszkańcy poruszali kwestię bezpieczeństwa – m.in.: uszkodzenia ścieżek pieszo-rowerowych, brak czytelnego oznakowania tras, wystają-



ce metalowe elementy w rejonie zbiorników wodnych oraz potrzebę uporządkowania terenów zielonych.

Dużo uwagi poświęcono obecności łośi na terenie miejscowości – wskazywano na zagrożenie wypadkami i potrzebę znalezienia rozwiązania, które zapewni bezpieczeństwo ludzi i zwierząt. Poruszono także temat braku schronów i miejsc ewakuacji w razie zagrożeń; zaproponowano, by przyszłe inwestycje, takie jak planowana przychodnia, mogły pełnić funkcję schronu.

Michałowice-Wieś - 19 września 2025 r.

Fundusz sołecki na 2026 r. wyniesie **123 519,50 zł**, z czego zaplanowano wydatki na:

- **kulturę – 113 519,50 zł**,
- **sport i rekreację – 10 000 zł**.

Wnioski do budżetu gminy: budowa świetlicy wiejskiej, remont ul. Aksamitnej z wodociągiem i kanalizacją, oświetlenie ul. Borowskiego, chodnik na ul. Targowej, poszerzenie ul. Parkowej oraz trasy autobusu szkolnego o ul. Aksamitną. Sprawy wniesione: postulaty częstszego zamykania ulic, pielęgnacji zieleni, utrzymania infrastruktury



pieszo-rowerowej, dokładniejszego mycia pojemników na odpady, pytania o wykup i zagospodarowanie drogi serwisowej przy S8 oraz o termin przebudowy kanalizacji na ul. Kasztanowej.

Osiedle Komorów - 23 września 2025 r.

Fundusz osiedlowy na 2026 rok wyniesie **123 519,50 zł**. Środki przeznaczono na:

- **sport i rekreację – 40 000,00 zł** (m.in.: zajęcia fitness, pilates, joga),
- **kulturę – 83 519,50 zł** (m.in.: warsztaty, koncerty, teatryki, pikniki, imprezy świąteczne, potańcówki, zakupy przemysłowe i spożywcze).

Wnioski do budżetu gminy obejmują m.in.: budowę figury Majki Krassowskiej – mieszkanki Komorowa, która zginęła w pierwszym dniu Powstania Warszawskiego, wykonanie ścieżki rowerowej przez stawy pęcickie do Malich, remont ul. Rubinowej, likwidację studzienek w al. Marii Dąbrowskiej, wymianę oświe-



tlenia na ul. Leśnej, ujednolicenie barwy światła latarni oraz pielęgnację roślinności przy ulicach.

W sprawach wniesionych mieszkańcy poruszali m.in.: kwestie przebiegu planowanej linii autobusowej, obowiązku trąbienia przez kolejkę WKD oraz zagrożenia wycinką lasu komorowskiego.



Wspólnie zasadziliśmy „Dąb Chrobry”

9 września w Michałowicach odbyło się międzypokoleniowe sadzenie dębu z okazji 1000-lecia koronacji pierwszego króla Polski - Bolesława Chrobrego.

W sadzeniu udział wzięli żywo zainteresowani uczniowie ze szkoły podstawowej w Michałowicach, a także sekretarz gminy Michałowice, Wojciech Grzeniewski,

dyrektor Centrum Usług Wspólnych Gminy Michałowice, Ewa Wierzgala, pracownicy CUW i Referatu Ochrony Środowiska.

Dąb posadzony został przy zbiorniku retencyjnym w Michałowicach (w pobliżu „namiotów z wierzby”). Niebawem pojawi się na nim tabliczka upamiętniająca to wydarzenie.

Czy zieleń, drzewa, krzewy, lasy są naszymi sojusznikami i pomocnikami w walce o czyste powietrze?

Bez wątpienia warto i trzeba zazieleniać nasze otoczenie, gdyż drzewa, krzewy i lasy pomagają w walce o czyste powietrze. Dlatego nie żałujmy trudu i pieniędzy na realizację projektów mających na celu poszerzenie zielonych przestrzeni. Powinniśmy być bardzo wyczuleni na wszelkie wycinki drzewostanu w naszym otoczeniu – mniej drzew to gorsza jakość powietrza, którym oddychamy.



Dr Tadeusz Maria Zielonka

Warto też pogłębiać wiedzę na temat roślin mających szczególną zdolność do pochłaniania pyłów zawieszonych w powietrzu i ich utylizacji w procesie odżywiania. Powinniśmy zadbać w naszym otoczeniu o takie gatunki roślin, które szczególnie skutecznie ograniczają smog. Planowanie przestrzeni miejskiej powinno wzbogacić się o te elementy dla tworzenia rozwiązań architektonicznych i przestrzennych bardziej przyjaznych środowisku.



Projekt Soiltribes - wspólna troska o glebę

W 2024 roku gmina Michałowice dołączyła do międzynarodowego projektu SoilTribes, wspieranego przez Unię Europejską w ramach programu Horyzont Europa. Wspólnym mianownikiem działań naukowców, lokalnych społeczności i samorządów jest gleba – często niedoceniany, a przecież kluczowy zasób naturalny dzięki współpracy. Od niej zależy jakość żywności, czystość wody i jakość powietrza. Niestety, jest coraz bardziej zagrożona przez nadmierną zabudowę, zanieczyszczenia i degradację. Warto, abyśmy wszyscy o nią dbali.

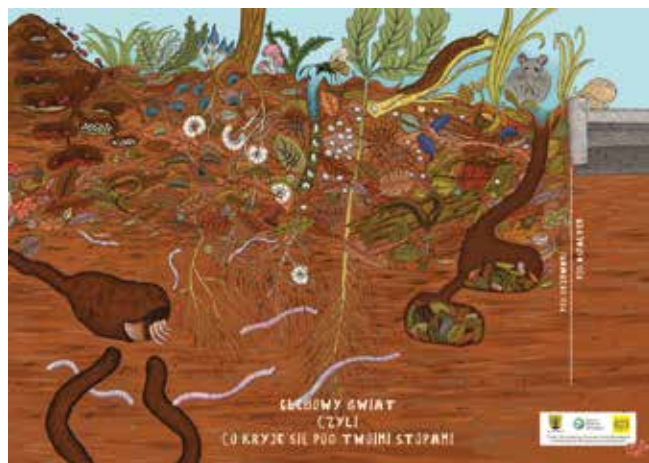
W projekcie uczestniczy 25 partnerów z 7 krajów: Danii, Francji, Hiszpanii, Polski, Portugalii, Rumunii oraz Włoch. Nasza gmina reprezentuje Polskę wspólnie z Europejską Siecią na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (European Rural Development Network).

Projekt **SoilTribes** przewiduje wiele działań. Pierwsze już realizujemy.

Świat gleby

W naszej gminie rozpoczęliśmy od stworzenia mapy gleb oraz edukacyjnej grafiki „Co kryje się pod Twoimi stopami”. To pierwsze kroki, które pomagają nam lepiej poznać i zrozumieć świat pod naszymi nogami.

Na terenie naszej gminy występują różne rodzaje gleb. Przybliżyła je mapa opracowana we współpracy ze Sto-



warzyszeniem „Alarm dla Klimatu” (dostępna na stronach 26-29). Wierzę, że dzięki tej publikacji oraz grafice „Co kryje się pod Twoimi stopami”, jak również towarzyszącym działaniom, spojrzą Państwo uważniej i z zainteresowaniem na „świat gleby” i wspólnie zabdamy o jej stan.

W najbliższym czasie planujemy, wraz z Alarmem dla Klimatu, również realizację zajęć warsztatowych pt. „Szkiełko i oko – samodzielnie zbadać glebę pod Twoimi stopami”, a także organizację spacerów ziołowo-botanicznych pt. „Poszukujemy ziół za rogiem”. Do szkół trafiła wydrukowana mapa gleb oraz ulotki!

Ważne jest, aby dostrzec zależność naszego życia od dobrej kondycji gleby i wspólnie, również lokalnie, działać na rzecz jej ochrony.

Małgorzata Pachecka, wójt gminy Michałowice

Wizyta studyjna w gminie Michałowice

Kolejnym działaniem projektu SoilTribes jest **Twinning Program** – wizyty studyjne partnerów samorządowych i naukowych. Naszymi są włoskie miasto Scafati, w prowincji Salerno oraz hiszpańska Betera, w prowincji Walencja, a także Politechnika z Mediolanu.

W październiku w naszej gminie gościliśmy delegację z włoskiego Scafati oraz Politechniki z Mediolanu. Niestety, partner z Hiszpanii – miasto Bétera – musiał odwołać swój udział z powodu zagrożenia powodziowego.

Program prezentowania dobrych praktyk był bardzo napięty. W czasie pobytu goście odwiedzili m.in. nasze energooszczędne przedszkole w Regułach z zielonym dachem i wieloma ekologicznymi rozwiązaniami. Tam, razem z dziećmi, które przywitały gości pięknym występem (dziękujemy!), zasadzili krokusy i tulipany w zielonych rabatach – ucząc najmłodszych troski o przyrodę.

Kolejnym przystankiem było gospodarstwo **Terra Plenta** w Michałowicach. Jeszcze rok temu część tych terenów była nieużytkami – dziś, dzięki częściowej rekultywacji gleby, można tam skosztować różnorodnych gatunków pomidorów, bakłażanów, a nawet przetworów kiszonych i kaparów.



Odwiedziliśmy także szkołę w Nowej Wsi, gdzie działają kompostowniki i wodołapacz – systemy wspierane w naszej gminie w ramach dotacji dla mieszkańców. Inicjatywy te wspomagają lokalne działania na rzecz gospodarki obiegu zamkniętego i ochrony gleby.

Goście z Włoch spotkali się również z przedstawicielami organizacji pozarządowych: **Ekobrygada**, **ABC** oraz **Pęciczanki**, które od lat aktywnie wspierają działania na rzecz ochrony przyrody i zachowania cennych terenów w naszej gminie.

Wspólnie odwiedziliśmy tereny nad Raszynką w Michałowicach – nowo urządzone tereny rekreacyjne, wykorzystujące naturalne ukształtowanie terenu i roślinność, a także Las Komorowski i ogródki działkowe w Komorowie.

Szczególnym momentem wizyty było przygotowanie terenu pod **las Miyawaki** w Opaczy-Kolonii. To ponad 1 ha terenu przy trasie S2, który został oczyszczony, użyźniony i zazieleniony drzewami oraz roślinnością



leśną – symbol wspólnego działania na rzecz klimatu i różnorodności biologicznej. Las ten został posadzony wraz z mieszkańcami naszej gminy następnego dnia – (więcej o lesie na str. ...) [link do wydarzenia].

Na zakończenie goście odwiedzili również ogrody **Biblioteki Uniwersytetu Warszawskiego** jako przykład dobrych praktyk w zakresie zagospodarowania przestrzeni zielonych w mieście.

W skład delegacji z Włoch weszli przedstawiciele Urzędu Gminy Scafati, a także wykładowcy z Politechniki w Mediolanie – będącej również partnerem projektu **SoilTribes**. Przez całą wizytę towarzyszyli nam przedstawiciele Europejskiej Sieci na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich ERDN - (European Rural Development Network), którzy także uczestniczą w tym projekcie.

Dziękujemy Kołu Kobiet Kreatywnych z Suchego Lasu za przygotowanego gorącego poczęstunku podczas wizyty w gospodarstwie Terra Plenta.

Delegacja z naszej gminy we Włoszech

Wcześniej, we wrześniu, przedstawiciele naszej gminy oraz hiszpańskiej Betery odwiedzili Scafati. Wspólnie z partnerami z Hiszpanii zobaczyliśmy m.in. ogrody przywracane do życia tradycyjnymi metodami oraz szkołę, gdzie uczniowie poznają zagrożenia związane z zanieczyszczeniem gleby i rzek.

Odwiedziliśmy również fabrykę sosów pomidorowych, która współpracuje z lokalnymi rolnikami



– wielu z nich działa w bezpośrednim sąsiedztwie Scafati. Dzięki tej współpracy region utrzymuje silne tradycje uprawy wysokogatunkowych pomidorów, a rolnictwo nadal odgrywa tam ważną rolę.

Podczas wizyty zaprezentowaliśmy także mapę glebową naszej gminy oraz ulotki edukacyjne, które przygotowaliśmy wspólnie z Alarmem dla Klimatu i ERDN.





Dzięki takim spotkaniom pokazujemy, jak istotna jest troska o zdrową glebę – nie tylko dla rolnictwa, ale i dla bioróżnorodności, klimatu oraz jakości życia mieszkańców.

Wizyty studyjne odbyły się z projektu SoilTribes, wspieranego przez Unię Europejską w ramach programu Horyzont Europa.

Opracowanie mapy i ulotki merytoryczne i graficzne zostało dofinansowane z budżetu gminy Michałowice w ramach dotacji dla organizacji pozarządowych.

Druk map i ulotek: finansowanie z projektu SoilTribes, wspieranego przez Unię Europejską w ramach programu Horyzont Europa.



SoilTribes



**Funded by
the European Union**

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Research Executive Agency (REA). Neither the European Union nor the European Research Executive Agency (REA) can be held responsible for them



Gmina Michałowice – mapa gleb

Szanowni Państwo,

w 2024 r. Gmina Michałowice dołączyła do międzynarodowego projektu SoilTribes finansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach programu Horyzont Europa.



Celem projektu jest ochrona i regeneracja gleby poprzez współpracę nauki, społeczności lokalnych oraz samorządów. W projekcie uczestniczy 25 partnerów z 7 krajów: Danii, Francji, Hiszpanii, Polski, Portugalii, Rumunii oraz Włoch. Nasza gmina reprezentuje Polskę wspólnie z Europejską Siecią Rozwoju Obszarów Wiejskich (European Rural Development Network).

Gleba to bioróżnorodny system, od którego zależy jakość żywności, wpływa na czystość wody i powietrza oraz pełni kluczową rolę w ochronie klimatu. Niestety, jest coraz bardziej zagrożona przez nadmierną zabudowę, zanieczyszczenia i degradację.

Ważne jest, aby dostrzec zależność naszego życia od dobrej kondycji gleby i wspólnie, również lokalnie, działać na rzecz jej ochrony.

Na terenie naszej gminy występują różne rodzaje gleb. Przybliży je mapa gleb opracowana we współpracy ze Stowarzyszeniem „Alarm dla Klimatu”. Wierzę, że dzięki tej publikacji, oraz towarzyszącym działaniom, spojrzą Państwo uważniej i z zainteresowaniem na „świat gleby” i wspólnie zadamy o jej stan.

Małgorzata Pachecka
Wójt Gminy Michałowice

Wydawca:
Gmina Michałowice
Reguły, al. Powstańców Warszawy 1
05-816 Michałowice
Michałowice, 2025
Grafika: Karolina Kotowska
Tekst: Agnieszka Chołuj

ISBN 978-83-977449-0-5



opracowanie
merytoryczne i graficzne:



Projekt dofinansowany z budżetu Gminy Michałowice w ramach dotacji dla organizacji pozarządowych.

druk:



Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Research Executive Agency (REA). Neither the European Union nor the European Research Executive Agency (REA) can be held responsible for them.

Latamy w kosmos i ekscytujemy się perspektywą kolonizacji Marsa, wciąż patrzymy w górę. Mapa tymczasem zaprasza, by spojrzeć dookoła siebie i pod swoje stopy, ponieważ właśnie tam kryje się ogromny, prawie niepoznany, złożony i wielce bioróżnorodny ekosystem.

Gleby dzielą się na różne typy w zależności od tego, jak powstały w zamierzchłej przeszłości. Od nich zależy skład naturalnej roślinności oraz możliwości uprawy roślin, które są źródłem naszego pożywienia.

Niestety coraz większa powierzchnia gleb w Polsce ulega zniszczeniu poprzez zabudowę, utwardzenie, zatrucie środkami chemicznymi używanymi w rolnictwie bądź składowanymi na wysypiskach. Niezależnie od postępu cywilizacji to od gleby i jej dobrostanu zależy nasza przyszłość. Dlatego docenimy jej wartość i spojrzmy uważnie na świat gleby, który leży TUŻ POD NAMI.



Istota gleby

Gleba jest ożywionym tworem przyrody, który czyni życie możliwym na Ziemi. Jest cienką otoczką o różnej grubości, złożoną z wody, powietrza, części mineralnej (przekształconej skały macierzystej) oraz materii organicznej. W tym złożonym siedlisku egzystuje ogromna liczba mikro i makroorganizmów, dzięki której zachodzą przemiany związków organicznych w mineralne i na odwrót. Biliardy bakterii, grzybów, pierwotniaków, miliardy bezkręgowców, liczne kręgowce oraz rośliny dzień po dniu, minuta po minucie odświeżają i budują glebę, podstawowe źródło pożywienia na Ziemi.

Czy wiesz, że....

- w jednym gramie gleby leśnej znajduje się 10 mld. bakterii,
- dotychczas zidentyfikowano tylko 1% mikroorganizmów glebowych,
- w glebach żyje ¼ wszystkich gatunków żyjących na Ziemi,
- w glebie występuje bakteria *Mycobacterium vaccae*, w badaniach wykazano, że myszy po otrzymaniu dawki tych bakterii lepiej sobie radzą ze stresem i stanami zapalnymi,
- gleba bez dżdżownic ma o 90% gorszą zdolność wchłaniania wody,
- potrzeba tysiąca lat, aby wierzchnia warstwa żyznej gleby powiększyła się zaledwie o jeden centymetr.

Na terenie gminy Michałowice: grunty orne zajmują 42% powierzchni, łąki i pastwiska 1,5%. Grunty w klasie dobrej i średniodobrej – 36%, średniej – 45%, słabej – 19%.

Co lubi gleba?

- Okrywanie poprzez ściółkowanie materią organiczną (słomą, ściętą trawą, resztkami pożywnymi) lub obsiewanie roślinami. Okrycie gleby chroni złożony ekosystem i miliony organizmów przed wiatrem, silnym słońcem i ulewnym deszczem. Ściółka użyźnia glebę i wzbogaca życie glebowe.
- Kompost, gnojówki roślinne, obornik zwierzęcy, zrębki czyli pocięte gałęzie – wszystko to jest źródłem materii organicznej, która wspiera bioróżnorodność w glebie i zwiększa magazynowanie wody.
- Osłony przed silnym wiatrem w formie żywych żywopłotów bądź zadrzewień śródpolnych, które hamują i rozbijają gwałtowne porywy wiatru.

Czego nie lubi gleba?

- Orki i przekopywania. Wszystkie organizmy glebowe są połączone wzajemnymi zależnościami – każdy z nich zajmuje precyzyjny poziom w glebie. Orka i przekopywanie rozrywa sieci i zaburza rozmieszczenie wszystkich glebowych „żyłatek”. Po każdym zaburzeniu siedlisk organizmy muszą odbudować złożony ekosystem.
- Udeptywania, utwardzania i ruchu ciężkich maszyn – wszystko to niszczy strukturę gleby i ułatwia jej erozję.
- Syntetycznych środków ochrony roślin, w tym eliminujących rośliny niechciane (chwasty) np. popularnego Roundupu, a także tych zabijających grzyby i owady. Żaden z tych środków nie jest precyzyjnie wybiórczy i oddziałuje na wiele organizmów, również tych pożytecznych z punktu widzenia człowieka.
- Nadmiernego mineralnego nawożenia, które zakwasza i zasala glebę powodując jej zniszczenie.



Gmina Michałowice mapa gleb



Gmina Michałowice – mapa gleb

Gleby bielcowe

Na nizinach piasek kwarcowy jest skalą macierzystą gleb bielcowych. Piaski wypełniały dawne pradoliny rzek bądź tworzyły wydmy śródlądowe usypane przez wiatr. Pod wpływem wody z górnej warstwy gleby wymywana jest materia organiczna, która gromadzi się w dolnej warstwie przekroju gleby. Woda deszczowa wnika w nie bardzo szybko. Są to gleby bardzo kwaśne o odczynie pH między 3 a 5,5. Naturalnie często porośnięte lasem sosnowym.

Gleby bielcowe w uprawie: mała zawartość próchnicy powoduje, że gleby te są bardzo mało żyzne. Dodatkowo ich wysoka przepuszczalność dla wody powoduje, że często są przesuszone i ciężko jest zapewnić roślinom wilgoć. Bardzo łatwo się przegrzewają, co utrudnia kiełkowanie. Wiele roślin nie toleruje kwaśnego pH tego typu gleb.

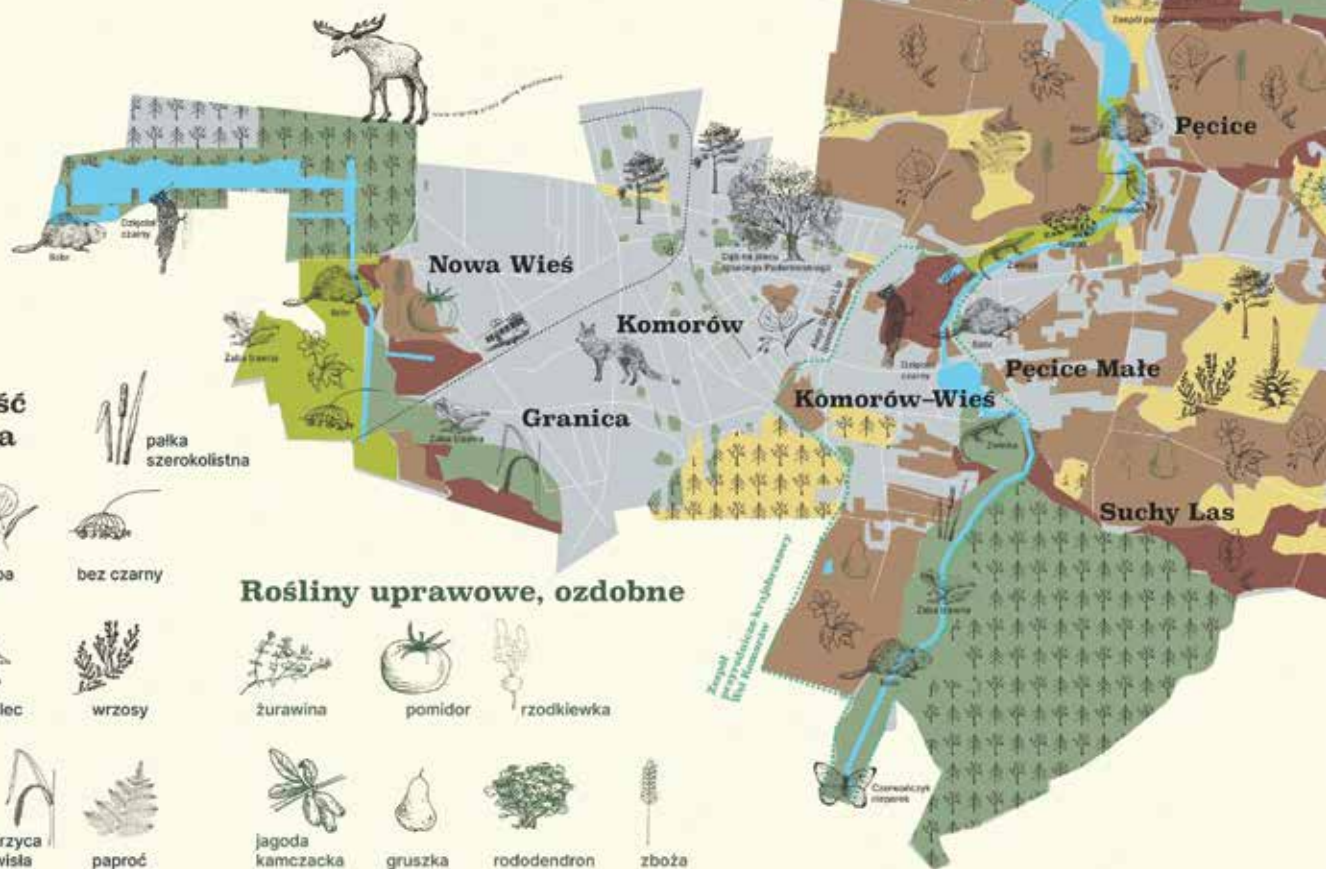
Rada: używaj dużo kompostu, który zwiększy zawartość materii organicznej w glebie, grubo ściółkuj, co ograniczy parowanie i również z biegiem czasu użyźni glebę. Dobierz odpowiednie rośliny, które są w stanie rosnąć w kwaśnym pH i na mało żyznej glebie.

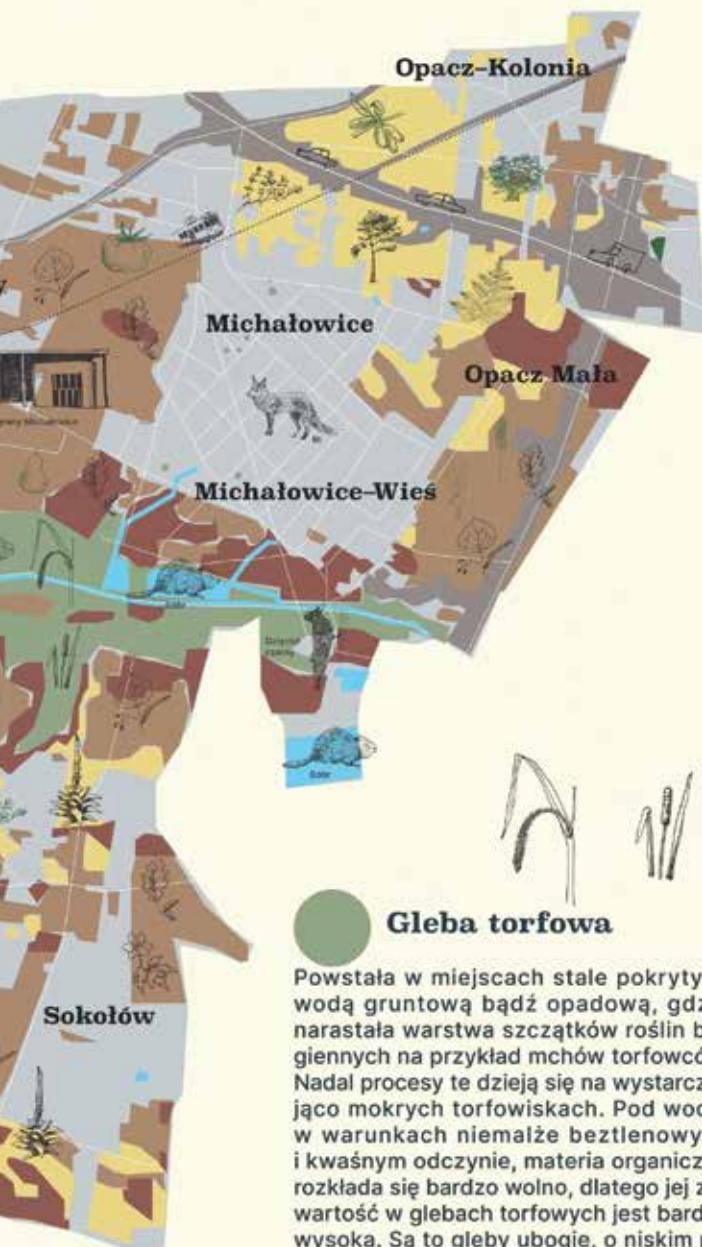
Co sadzić? Rośliny ozdobne na gleby bielcowe to: wrzose, azalie, rododendrony, hortensje, paprocie oraz wiele krzewów i drzew iglastych. Lekko kwaśne i przepuszczalne podłoże tolerują np. maliny, truskawki, a bardzo dobrze się czują borówki wysokie (popularnie amerykańskie) i jagoda kamczacka.

Roślinność naturalna



Rośliny uprawowe, ozdobne





Gleba torfowa

Powstała w miejscach stale pokrytych wodą gruntową bądź opadową, gdzie narastała warstwa szczątków roślin bagiennych na przykład mchów torfowców. Nadal procesy te dzieją się na wystarczająco mokrych torfowiskach. Pod wodą, w warunkach niemalże beztlenowych i kwaśnym odczynie, materia organiczna rozkłada się bardzo wolno, dlatego jej wartość w glebach torfowych jest bardzo wysoka. Są to gleby ubogie, o niskim pH i słabo przepuszczalne. Obecnie aktywne torfowiska nie powinny być osuszane ani eksploatowane gospodarczo. Chronią klimat, są magazynem węgla i wody. Torfowiska, łąki i tereny nadrzeczne to najbardziej bioróżnorodny teren gminy. Nawet Ty możesz chronić torfowiska! Unikając kupowania ziemi ogrodowej z dodatkiem torfu.



las

Gleby brunatne wylugowane i kwaśne

Powstawały na różnych podłożach np. glinach lub łach. Przez tysiące lat liście i martwe drewno z lasów liściastych bądź mieszanym dostarczały materii organicznej. Są bogate w minerały, a związki żelaza nadają jej brunatny kolor. Gleby brunatne są przewiewne, przepuszczalne i porowate oraz bogate w mikroflorę i mikrofaunę glebową. Gleby brunatne wylugowane i kwaśne są nieco gorsze niż gleby brunatne właściwe, jednak nadal są to gleby dobre lub średnie.

Gleby brunatne w uprawie: wysoka zawartość próchnicy, obojętne bądź lekko kwaśne pH pozwala uprawiać większość warzyw, owoców i zbóż. Dbając o życie glebowe, dostarczając kompostu, ściółkując oraz siewając rośliny jako żywy, naturalny nawóz oraz unikając pestycydów, można na nich osiągnąć trwałe i wysokie plony. Nie należy nadużywać nawożenia mineralnego, zwłaszcza azotem, ponieważ powoduje od nadmierne zakwaszenie gleby brunatnej.



Czarne ziemie zdegradowane i gleby szare

Czarne ziemie zdegradowane i gleby szare powstały z pyłów na glinach bądź piaskach. Czarne ziemie zdegradowane są lekko kwaśne i występują na brzegach gleb czarnych właściwych. Gleby szare są bardzo do nich zbliżone, mają nieco mniej próchnicy. Często są zlokalizowane w obniżeniach pradolin lub zagłębieniach pojeziornych. Oba typy gleb są żyzne.



Mady

Gleby w dawnych dolinach rzecznych, które powstały z materiału naniesionego przez rzekę w trakcie wezbrań wody. Często mady są tworzone z żyznego mułu, jednak w każdym roku rzeka mogła nanieść skrajnie inny materiał np. zwały żwiru. Widać w nich wyraźne warstwy z kolejnych wylewów. Na madach, które nie zostały wykorzystane rolniczo rośnie cenny las łęgowy a w nim takie drzewa jak: olchy, topole, wiązy, jesiony i dęby. Obecnie trwa dyskusja, czy nie zaprzestać upraw na części terenów z tym typem gleby. Po opuszczeniu pól, zaniechaniu melioracji już po kilku latach spontanicznie odtwarzają się naturalne, cenne ekosystemy.

Mady w uprawie: najcenniejsze mady średnie i ciężkie mogą być miejscem upraw najbardziej wymagających roślin. Mogą to być: marchew, buraki również cukrowe, pietruszka, rzepak, a ze zbóż – pszenica i kukurydza.



Pierwszy mikrolas Miyawaki w gminie Michałowice

Wszystko zaczęło się od spotkania z dr. Kasperem Jakubowskim – architektem krajobrazu i ekspertem metody Miyawaki, który 3 lipca w świetlicy w Opaczy-Kolonii przybliżył mieszkańcom ideę mikrolasów, czyli gęstych, wielogatunkowych zadrzewień z rodzimych gatunków drzew i krzewów. Wykład był zapowiedzią wyjątkowego przedsięwzięcia – stworzenia pierwszego mikrolasu w naszej gminie.

4 października br., przy ul. Zachodniej w Opaczy-Kolonii, tuż obok trasy S2, wspólnie z mieszkańcami posadziliśmy ponad 1000 drzew i krzewów z 40 gatunków oraz 750 roślin runa leśnego. Na powierzchni ponad 1000 m² powstał pierwszy w gminie mikrolas Miyawaki – zielona przestrzeń, która już wkrótce stanie się domem dla owadów, ptaków i drobnych zwierząt, a także naturalną barierą akustyczną i enklawą bioróżnorodności.

W wydarzeniu uczestniczyli mieszkańcy w każdym wieku, a najmłodsi przygotowali specjalne domki dla owadów i schronienia dla jeży. Wspólna praca nad sadzeniem była nie tylko działaniem proekologicznym, ale też okazją do integracji i nauki o lokalnej przyrodzie.

A dla zregenerowania sił i ogrzania na wszystkich czekała gorąca herbata i kawa oraz poczęstunek



z grilla przygotowane przez Sołtys Opaczy-Kolonii, Monikę Kokorzycką wraz z mężem oraz Szymona Kamińskiego, Sławomirę i Bogdana Ćwiklińskich.

„To las, którego susza nie pokona” - rozmowa z dr Kasperem Jakubowskim, dyrektorem merytorycznym Forest Maker, twórcą mikrolasu w Michałowicach.

Na czym polega idea mikrolasu?

Kasper Jakubowski: Ideą jest odtworzenie lasu i łąki na powierzchni prawie 1100 m². To metoda z Japonii,



która bazuje na lokalnych zasobach – używamy miejscowego kompostu i rodzimych roślin. W miejscu, gdzie trudno wyobrazić sobie roślinność – tu było składowisko odpadów budowlanych, gleba jest jałowa – zakładamy ekosystem leśny z gatunkami, które naturalnie tu kiedyś występowały. Chodzi o zwiększenie bioróżnorodności i rozpoczęcie procesu regeneracji gleby.

Jakie gatunki zostały tu posadzone?

KJ: Prawie 40 rodzimych gatunków – zarówno wysokie drzewa, niższe drzewa, jak i krzewy. Są m.in.: dąb szypułkowy, lipa drobnolistna, klon polny, jarząb, czereśnia ptasia. W warstwie krzewów – berberys, bez czarny, kalina koralowa, dzikie róże. Ciekawostką jest południowa kłokoczka, gatunek bardzo rzadki i chroniony w Polsce. Sadzone są też odmiany starych róż, świetnie odnajdujące się na obrzeżach lasu.

Dlaczego te nasadzenia są tak gęste?

KJ: Mikrolasy sadi się bardzo gęsto – około 3 rośliny na metr kwadratowy, przy czym staramy się nie umieszczać obok siebie tych samych gatunków. Dzięki temu szybko tworzy się konkurencja, rośliny same ograniczają dostęp światła i powstaje mikroklimat. To metoda naturalna – podobnie dzieje się w Puszczy Białowieskiej, gdzie na wolnej przestrzeni setki siewek rywalizują o światło.

Czy taki las wymaga pielęgnacji?

KJ: Na początku – tak. Przez pierwsze dwa lata usuwa się część chwastów, żeby nie zagłuszyły roślin runa. Potem wystarczy jedynie ściółkowanie – np. zrębkami z gałęzi czy liśćmi. To pomaga utrzymać wilgoć i odbudować glebę. Najważniejsze jest, że mimo suchy nasze mikrolasy nie wymagają podlewania – gleba z kompostem i grzybami leśnymi działa jak gąbka.

A koszty? To chyba droższe niż sadzenie zwykłego lasu.

KJ: Na starcie tak – trzeba dobrze przygotować glebę i dobrać sadzonki. Ale wskaźnik przyjęcia się roślin to około 97%, więc w dłuższej perspektywie koszty wyrównują się. Lepiej zainwestować raz, niż co roku wymieniać uschnięte drzewa.

Co daje mieszkańcom taki mikrolas?

KJ: Po kilku latach staje się samoregulującym zagajnikiem. Badania pokazują, że w takim mikrolesie można znaleźć nawet 500 gatunków fauny i flory. To też naturalna bariera chroniąca przed hałasem – tutaj od pobliskiej trasy. No i jest to miejsce, w którym

mieszkańcy mogą odpocząć, obserwować przyrodę i cieszyć się bioróżnorodnością.

Gdzie powstają takie lasy?

KJ: Forest Maker założył już około 25 mikrolasów w całej Polsce – m.in.: w Warszawie, Krakowie, Gdańsku, Rybniku, Cieszynie, Wałczu czy Wejherowie. Zakładamy je też przy inwestycjach, np. farmach fotowoltaicznych czy wiatrowych, żeby zwiększać bioróżnorodność i odbudowywać ekosystemy.

Partnerzy wydarzenia: SoilTribes, Forest Maker.

Akcja współfinansowana w ramach programu Horyzont Europa – głównego instrumentu Unii Europejskiej wspierającego badania naukowe i innowacje.



SoilTribes



**Funded by
the European Union**

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Research Executive Agency (REA). Neither the European Union nor the European Research Executive Agency (REA) can be held responsible for them

Ogród jesienią: porządki, które nie zatruwają powietrza

Jesień to czas ogrodowych porządków – grabimy liście, przycinamy krzewy i przygotowujemy ogród do zimy. Warto pamiętać, że pozostałości roślinne, takie jak liście czy gałęzie, nie powinny być spalane. Nie każdy sposób pozbywania się odpadów zielonych jest bezpieczny dla nas i sąsiadów, dlatego warto poznać zasady, które pozwalają utrzymać porządek w ogrodzie, a jednocześnie dbać o czyste powietrze w naszej gminie.

Dlaczego nie powinniśmy palić liści i gałęzi

Spalanie liści, gałęzi i innych pozostałości roślinnych w przydomowym ogrodzie jest zabronione i narusza przepisy prawa. Konieczność segregacji odpadów komunalnych obowiązuje na terenie całej Polski, dlatego odpadów zielonych należy pozbywać się zgodnie z zasadami panującymi w gminie. Można odwieźć je do PSZOK-u w Regulach przy ul. Granicznej 6 lub wystawić przed posesję - zapakowane w brązowe worki - w terminach określonych w harmonogramie odbioru.

Zgodnie z **Ustawą o odpadach**, termiczne przekształcanie odpadów może odbywać się wyłącznie w spalarni lub współspalarni. Kto spala odpady poza takimi instalacjami, podlega karze grzywny lub aresztu. Zakaz dotyczy wszystkich nieruchomości – prywatnych działek, ogrodów przydomowych oraz rodzinnych ogrodów działkowych (regulamin ROD).

Ponadto przepisy **Kodeksu cywilnego i Kodeksu wykroczeń** regulują odpowiedzialność wobec sąsiadów oraz zasady zachowania porządku w przestrzeni publicznej. Właściciel nieruchomości powinien powstrzymać się od działań uciążliwych dla sąsiadów, a zanieczyszczenie miejsc dostępnych publicznie może skutkować karą grzywny.

Podsumowując: rozpalając ognisko przy użyciu odpadów roślinnych, łamiemy przepisy prawa. W najlepszym wypadku grozi nam mandat, w najgorszym – sprawa w sądzie i wysokie koszty.

Ognisko rekreacyjne – co wolno, a czego nie

Na własnej posesji można rozpaść ognisko w ce-

lach rekreacyjnych, np. do pieczenia kiełbasek. Nie wolno w nim palić odpadów ogrodowych – liście i gałęzie wydzielają zbyt dużo dymu. Do ogniska używajmy suchego drewna opałowego (ok. 20% wilgotności), które wytwarza mało dymu i zanieczyszczeń.

Rozpalając ognisko, należy także przestrzegać zasad przeciwpożarowych i zachować bezpieczne odległości:

- co najmniej 4 m od granicy działki sąsiada,
- co najmniej 10 m od miejsc występowania materiałów palnych lub płodów rolnych,
- co najmniej 100 m od granicy lasu.

Nie można dopuścić do wydzielania się nadmiernego dymu lub uciążliwego zapachu, który przeszkadza sąsiadom bądź ogranicza widoczność na drodze. Takie sytuacje mogą skutkować interwencją policji lub straży miejskiej.

Zgodnie z aktualnym **Programem Ochrony Powietrza (POP) województwa mazowieckiego**, w dniach, gdy prognozy wskazują na pogorszenie jakości powietrza, obowiązuje zakaz rozpalania ognisk i grilli. Ograniczenie to ma na celu zmniejszenie emisji szkodliwych pyłów zawieszonych (PM₁₀, PM_{2,5}) i innych zanieczyszczeń, które są szczególnie groźne dla dzieci, osób starszych oraz osób z chorobami układu oddechowego.

Alternatywy dla spalania odpadów

Co możemy zrobić z odpadami zielonymi z ogrodów:

1. **Brązowe worki na odpady bio** – wystawiamy zgodnie z harmonogramem. W okresie od kwietnia do końca listopada odpady zielone odbierane są co dwa tygodnie, w pozostałym okresie raz w miesiącu. Worki na bio zostawiane są przez firmę odbierającą odpady, można również pobrać je w Urzędzie Gminy – do 10 sztuk. Jeśli odpadów jest więcej, można użyć własnych, nieopisanych worków – każda ilość zostanie odebrana.
2. **PSZOK** – Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów



Komunalnych w Regulach, ul. Graniczna 6, czynny we wtorki od 7:00 do 13:00, w czwartki od 13:00 do 19:00 i w soboty od 10:00 do 16:00. Warunkiem nieodpłatnego pozostawienia odpadów jest okazanie dowodu uiszczenia opłaty za odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych na terenie gminy, za miesiąc poprzedni.

3. **Kompostownik** – kompostowanie to ekologiczny sposób na pozbycie się odpadów roślinnych i jednocześnie wzbogacenie gleby w ogrodzie w składniki odżywcze. Gmina Michałowice oferuje dotację do 800 zł na zakup przydomowego kompostownika. Szczegóły programu dostępne są na stronie: www.michalowice.pl/kompostownik
4. **Liście jako ściółka** – suche i zdrowe liście można wykorzystać do osłonięcia roślin przed mrozem.

5. **Liście porażone chorobami lub szkodnikami** – najlepiej zakopać w ziemi lub oddać do PSZOK-u albo wystawić przed posesję w terminie zgodnym z harmonogramem.

Dbając o odpady roślinne w sposób bezpieczny i ekologiczny – segregując je, kompostując bądź też przekazując do odbioru albo odwożąc do PSZOK-u – chronimy zdrowie swoje i swoich sąsiadów oraz przyczyniamy się do czystszej powietrza w całej gminie. Jesienne porządki mogą być przyjemne i odpowiedzialne – wystarczy kilka prostych zasad, by cieszyć się pięknym ogrodem bez dymu i zagrożeń.

Mazowsze >> **bez smogu** >

Piknik ekologiczny „Czyste powietrze, zdrowa ziemia”

6 września 2025 r. odbył się kolejny piknik ekologiczny pod hasłem „Czyste powietrze, zdrowa ziemia”. Sobotnie popołudnie stało się okazją do wspólnego świętowania i promowania proekologicznych postaw mieszkańców.

W programie znalazły się **pokazy naukowe Ekocentryka** – z ciekłym azotem, wodorowymi ogniwami i panelami solarnymi – oraz **warsztaty praktyczne**: sadzenie roślin pochłaniających smog, przygotowywanie ekologicznych detergentów czy tradycyjne metody prania. Dużym zainteresowaniem cieszył się **energorower**, na którym można było własną siłą mięśni wytworzyć prąd do zasilania blendera i wyciskarki.

Na stoiskach programu **„Czyste Powietrze” i Eko-dialogu** mieszkańcy uzyskali informacje o wymianie źródeł ogrzewania, odnawialnych źródłach energii i dostępnych dofinansowaniach, m.in. „Mój Prąd” i „Moje Ciepło”. Podczas finału akcji **„Olej Zdasz, Drzewko Masz!”** rozdano sadzonki drzew uczestnikom zbiórki zużytego oleju.

Rodzinny charakter wydarzenia podkreślały konkursy, ekologiczne quizy, film przyrodniczy oraz stoiska z lokalnymi przysmakami.

To już kolejna edycja pikniku ekologicznego, który i tym razem stał się inspirującą inicjatywą na rzecz środowiska i zdrowego stylu życia.

Partnerami wydarzenia byli: Koło Gospodyń Wiejskich Pęciczanki, Michałki – Koło Gospodyń Wiejskich w Michałowicach, Stowarzyszenie ABC, Biblioteka Publiczna im. Zbigniewa Herberta w Michałowicach, PreZero, Emka.

Wydarzenie zrealizowano w ramach projektu „Mazowsze bez smogu”.

Wydatek współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach programu Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027.



Mazowsze >> **bez smogu** >



Fundusze Europejskie dla Mazowsza



Rzeczpospolita Polska

Dofinansowane przez Unię Europejską



Mazowsze.
serce Polski

Niebezpieczeństwo dokarmiania zwierząt domowych i wolno żyjących pieczywem

Dokarmianie zwierząt to z pozoru miły gest – chcemy pomóc, dać coś od siebie, zwłaszcza, gdy widzimy głodne ptaki zimą czy bezdomnego kota. Często jednak, w dobrej wierze, sięgamy po to, co mamy pod ręką – a najczęściej jest to pieczywo. Niestety, chleb, bułki czy inne wypieki, zamiast pomagać, mogą poważnie zaszkodzić zwierzętom – zarówno domowym, jak i dzikim.

Dlaczego pieczywo szkodzi zwierzętom?

1. Zawiera sól, drożdże i dodatki

Większość pieczywa dostępnego w sklepach zawiera sól, cukier, drożdże, spulchniacze i konserwanty. Składniki te są szkodliwe, a czasem wręcz toksyczne dla zwierząt. Przykładowo:

- sól może prowadzić do odwodnienia i uszkodzenia nerek;
- drożdże fermentują w przewodzie pokarmowym, powodując wzdęcia, bóle brzucha i zaburzenia trawienia;
- cukier sprzyja otyłości i zaburzeniom metabolicznym.

2. Uboga wartość odżywcza

Pieczywo, szczególnie białe, ma bardzo niską wartość odżywczą. Dla ptaków wodnych (np. kaczek czy łabędzi) jest to „puste jedzenie”, które zaspokaja głód, ale nie dostarcza potrzebnych składników – białka, witamin i minerałów. Regularne karmienie chlebem prowadzi u nich do poważnych chorób, takich jak anielskie skrzydło (zniekształcenie kończyn przez niedobory składników odżywczych).

3. Zaburzenie naturalnych zachowań

Zwierzęta przyzwyczajone do łatwego źródła pokarmu (np. z rąk ludzi) tracą instynkt szukania jedzenia w naturalny sposób. Dotyczy to zarówno ptaków, jak i bezdomnych kotów czy dzikich ssaków. Stają się zależne od człowieka i tracą zdolność samodzielnego przetrwania.

4. Zanieczyszczenie środowiska

Resztki pieczywa pozostawione w parkach, przy rze-

kach czy na łąkach szybko pleśnieją i fermentują. Takie zepsute jedzenie staje się siedliskiem bakterii, grzybów i toksyn, które mogą szkodzić nie tylko zwierzętom, ale też ludziom. Zanieczyszczenie wodnych ekosystemów przez wrzucane do wody pieczywo prowadzi do spadku jakości wody i obumierania roślinności.

Szczegółne zagrożenia dla konkretnych zwierząt

- Psy i koty – choć często zjadają pieczywo bez oporów, nie powinno ono znajdować się w ich diecie. Może powodować niestrawność, nadwagę i alergie pokarmowe.
- Gołębie, kaczki, łabędzie – regularne dokarmianie chlebem prowadzi do chorób układu pokarmowego, deformacji skrzydeł i skrócenia życia.
- Dzikie ptaki zimujące – otrzymując łatwo dostępne jedzenie, nie odlatują na zimę, co naraża je na głód i śmierć z wyziębienia.

Czym można dokarmiać zwierzęta zamiast pieczywa?

- Ptaki zimujące: ziarna słonecznika, proso, płatki owsiane (nieprzetworzone), jabłka, orzechy (niesolone).
- Ptaki wodne: ziarna zbóż, kukurydza, gotowane warzywa pokrojone w drobną kostkę, niesolone. Nie wrzucamy pokarmu do wody!

Dziś popularnym przysmakiem ptaków są „pyzy”. Są to gotowe mieszanki tłuszczowo-nasienne w formie kul lub dzwoneczków, które można zakupić w większości sklepów zoologicznych. Takie mieszanki bez problemu można przygotować samodzielnie w domu. By je wykonać potrzebujemy kostkę smalcu oraz garść nasion i ziaren. Smalec roztopiamy i łączymy z resztą składników. Gdy nasz smalec ostygnie, można włożyć go do pojemnika i powiesić niedaleko domu.

- Koty wolno żyjące: mokra karma dla kotów, gotowane mięso (bez przypraw), sucha karma.
- Psy: nigdy nie powinny być dokarmiane na ulicy – to zachęca do porzucania i włóczęgi.

Podsumowanie

Chociaż chleb to jeden z najbardziej dostępnych produktów spożywczych, nie powinien być wykorzystywany do karmienia zwierząt. Nawet jeśli robimy to z dobrego serca, możemy nieświadomie wyrządzić

więcej szkody niż pożytku. Dokarmiajmy odpowiedzialnie – jeśli chcemy pomagać, róbmy to mądrze, zgodnie z potrzebami biologicznymi danego gatunku.

Dobro zwierząt zależy od naszej wiedzy, a nie tylko od naszych intencji.



CHLEB ZABIJA PTAKI

CHLEB I INNE PIECZYWA POWODUJĄ:

- zespół anielskiego skrzydła
(deformację ostatniego stawu w skrzydle)
- kwasicę
- odwodnienie
- choroby nerek
- zatrucia pokarmowe



DZIKIE PTACTWO MOŻESZ KARMIĆ:



- ziarnami zbóż
- pestkami dyni
- kukurydzą
- otrębami
- warzywami
(drobno pokrojonymi)

WAŻNE!

POKARM NIE MOŻE BYĆ SOLONY!

System kaucyjny w Polsce

Od października br. w Polsce wszedł w życie system kaucyjny - mechanizm promujący recykling i ponowne wykorzystanie opakowań.

W sklepach zaczną pojawiać się napoje w opakowaniach objętych systemem, a więc takie, na których znajdzie się wyraźny znak kaucji z jej kwotą.

Systemem kaucyjnym objęte będą:

- butelki plastikowe o pojemności do 3 litrów - przy zwrocie butelki plastikowej objętej systemem kaucyjnym, a więc ze znakiem systemu kaucyjnego, otrzymasz 50 groszy;
- puszki metalowe o pojemności do 1 litra - przy zwrocie puszki objętej systemem kaucyjnym, a więc ze znakiem systemu kaucyjnego, otrzymasz 50 groszy;
- butelki szklane wielokrotnego użytku o pojemności do 1,5 litra - przy zwrocie butelki szklanej objętej systemem kaucyjnym, a więc ze znakiem systemu kaucyjnego, otrzymasz złotówkę.

Punkty zbiórki:

- wszystkie sklepy powyżej 200 m², które oferują napoje w opakowaniach objętych systemem kaucyjnym,
- sklepy poniżej 200 m², w których sprzedawane będą napoje w butelkach szklanych wielokrotnego użytku (obecnie na rynku dotyczy to przede wszystkim napojów piwnych),
- pozostałe sklepy, które przystąpią do systemu,
- automaty kaucyjne dostępne także poza punktami handlowymi,
- inne punkty zbiórki.

Jak przygotować opakowanie do zwrotu:

- opróżnij je - opakowanie powinno być puste;
- pozostaw nakrętkę - trafia razem z opakowaniem do recyklingu;
- zachowaj nienaruszone opakowanie - znak kaucji i kod kreskowy muszą być czytelne, aby można było je prawidłowo zidentyfikować.

Więcej o systemie kaucyjnym na stronie:
www.gov.pl/web/klimat/system-kaucyjny.

#SystemKaucyjny
będzie obejmował:

Wskazana na opakowaniu
**kwota kaucji zostanie
doliczona do ceny napoju
przy kasie.**

jednorazowe **butelki
z tworzyw sztucznych**
o pojemności do 3 litrów

KAUCJA
0,50 Zł

metalowe puszki
o pojemności
do 1 litra

KAUCJA
0,50 Zł

**szklane butelki
wielokrotnego użytku**
do 1,5 litra pojemności

KAUCJA
1 Zł

więcej informacji na
systemkaucyjny.gov.pl

Ministerstwo
Klimatu i Środowiska

Podsumowanie wyników zbiórki zużytych tłuszczów spożywczych tzw. UCO - stan na wrzesień 2025

Przedstawiamy Państwu kolejny raport ze zbiórki zużytego oleju spożywczego. Od początku zbiórki, do końca września oddaliśmy ponad 850 kg UCO!

We wrześniu pobrano 121 pustych butelek, a zwrócono 95 wypełnionych, co przełożyło się na 89,1 kg zużytego oleju! Zarejestrowało się również 20 nowych użytkowników.

Od początku zbiórki:

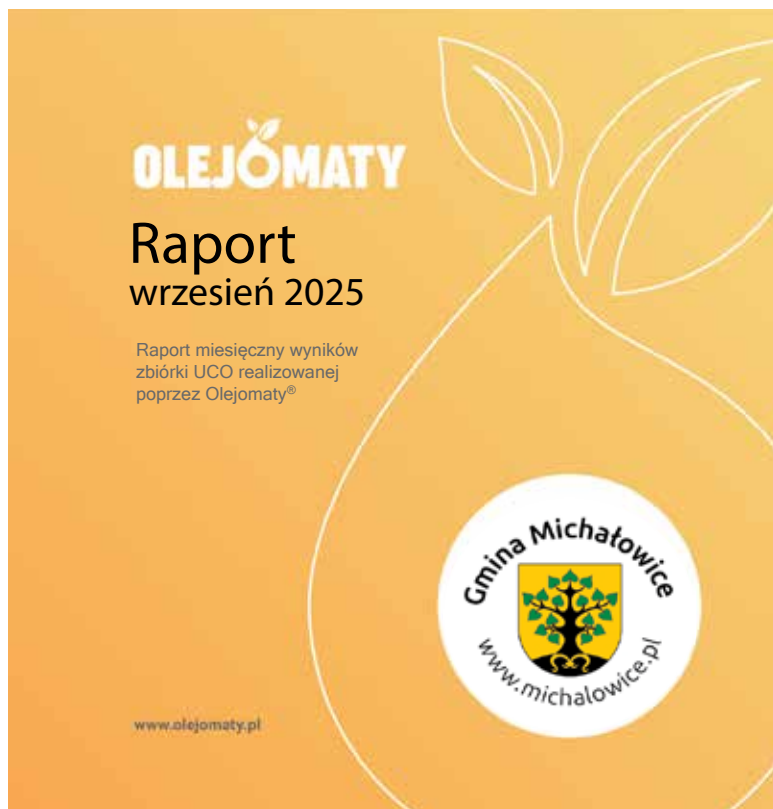
- od 20 listopada do końca grudnia 2024 r. - 9,5 kg,
- w styczniu - 78 kg,
- w lutym 61,6 kg,
- w marcu - 132,4 kg,
- w kwietniu - 144,3 kg,
- w maju - 84 kg,
- w czerwcu - 80,6 kg,
- w lipcu - 78,1 kg,
- w sierpniu - 100,7 kg,
- we wrześniu - 89,1 kg.

Podsumowując, od początku działania programu w naszej gminie przekazaliśmy do recyklingu 858,3 kg UCO!

Zużyty olej trafia do ponownego wykorzystania – m.in.: w produkcji biopaliw, kosmetyków, ekologicznych smarów i bioproduktów. To realny wkład w ochronę środowiska i ograniczenie odpadów.

Przypominamy, że w gminie Michałowice działają trzy olejmaty:

- na terenie PSZOK w Regułach,
- przy ul. Kuchy w Regułach, vis-à-vis Urzędu Gminy Michałowice,
- przy parkingu, ul. Ceglana 1, Komorów.



we wrześniu



121

Pobranych
pustych butelek



95

Oddanych
pełnych butelek



20

Rejestracji
użytkowników

		Pobrane puste	Oddane pełne	Zebrane UCO
1.	OM0009 Reguły ul. Kuchy Parking P+R	97	79	70,9 kg
2.	OM0010 Reguły ul. Graniczna 6 PSZOK	4	2	2,5 kg
3.	OM0011 Komorów ul. Ceglana 1 Przy parkingu	20	14	15,7 kg



858,3 kg

**oddanego oleju
od początku programu**

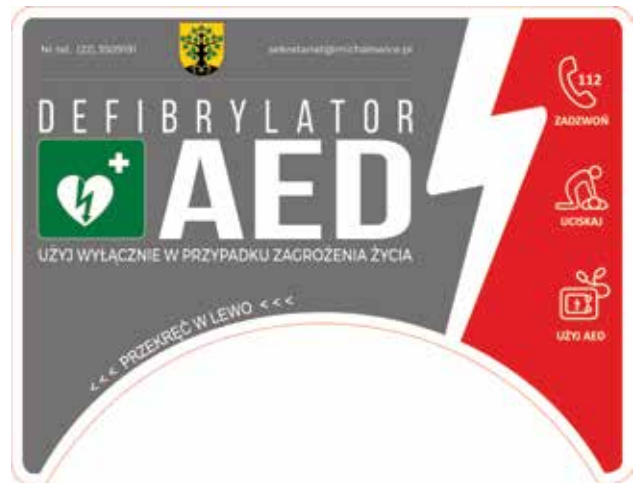
Nowy defibrylator AED w gminie Michałowice

Gmina Michałowice kontynuuje rozszerzanie liczby nowoczesnych defibrylatorów – AED. Kolejne urządzenie (z dostępem 24/7) ulokowane zostało w przestrzeni publicznej sołectwa Pęcice – w strefie aktywności fizycznej, na obiekcie świetlicy wiejskiej, przy ul. Zaulek 7.

Defibrylator – AED to urządzenie zaliczane do grupy sprzętu medycznego, w pełni bezpieczne dla osoby udzielającej pomocy oraz ratowanej. AED to skrót od ang. Automated External Defibrillator czyli **Automatyczny Defibrylator Zewnętrzny**. Użycie AED wchodzi w skład podstawowych procedur udzielania pierwszej pomocy przez osoby nieposiadające wykształcenia i wiedzy medycznej. Dzięki **intuicyjnej i łatwej obsłudze, zrozumiałej instrukcji werbalnej oraz piktogramów** każda osoba jest w stanie udzielić pomocy, spełniając tym samym funkcję tzw. „**pierwszego ratownika**”. Ma to kluczowe znaczenie dla zachowania życia, w oczekiwaniu na dojazd powiadomionych wcześniej służb ratowniczych:

- Pogotowia ratunkowego – 999;
- Straży pożarnej – 998;
- Policji – 997.

AED służy do wykonywania defibrylacji podczas nagłego zatrzymania krążenia. Niewydolność pracy



serca powoduje przestoje lub wstrzymanie przepływu krwi do mózgu, płuc i innych narządów. Objawy nagłego zatrzymania krążenia mogą obejmować m.in.: kołatanie serca, bezdech, utratę przytomności, które mogą zakończyć się upadkiem oraz odniesieniem dodatkowych obrażeń. W przestrzeni publicznej gminy Michałowice defibrylatory występują we wszystkich szkołach, pozostają również na wyposażeniu OSP Nowa Wieś oraz Stowarzyszenia RES. Wcześniejsze doposażenia obejmowały strefy rekreacji nad Zalewem Komorowskim (od strony Komorowa-Wsi) i przy zbiorniku wodnym Smug w Nowej Wsi oraz przychodnię Amedica w Granicy.

„Jabłko czy cytryna?” w Komorowie

Przy alei Marii Dąbrowskiej w Komorowie odbyła się kolejna edycja akcji „Jabłko czy cytryna?”, promującej bezpieczne **zachowania** na drodze. Wydarzenie zorganizowała gmina Michałowice wspólnie z Komisariatem Policji w Michałowicach i szkołą podstawową w Komorowie.

Uczniowie towarzyszyli policjantom podczas kontroli drogowych. Kierowcy przestrzegający przepisów otrzymywali jabłko, a ci łamiący zasady – zamiast mandatu mogli publicznie zjeść kwaśną cytrynę. Wykryto m.in.: brak pasów, świateł czy niesprawne oświetlenie.

Szczególne emocje wzbudziła kontrola „nauki jazdy”

– kursantka, choć zestresowana, dostała jabłko za wzorową jazdę.



Debata o bezpieczeństwie w gminie Michałowice

30 czerwca w sali konferencyjnej urzędu gminy odbyła się coroczna debata społeczna poświęcona bezpieczeństwu. Spotkanie rozpoczęło od prezentacji w ramach akcji „Bezpieczny Senior w Gminie Michałowice”, dotyczącej sposobów unikania oszustw.

W wydarzeniu uczestniczyli przedstawiciele policji - podinsp. Małgorzata Pietrusiak, komendant Komendy Powiatowej Policji w Pruszkowie mł. insp. Zbigniew Walewski oraz zastępca komendanta komisariatu w Michałowicach asp. szt. Witold Gołyński, dzielnicowi: sierż. sztab. Mirosław Kotowski, mł. asp. Mariusz Szymanek, przedstawiciel wydziału ruchu drogowego Komendy Powiatowej Policji w Pruszkowie i oficer prasowy podkom. Monika Orlik., zastępca wójta – Anna Fabisiak, wiceprzewodnicząca rady gminy – Elżbieta Biczuk, radni, sołtysi i mieszkańcy.

Debatę prowadziła komendant komisariatu w Michałowicach podinsp. Małgorzata Pietrusiak, która przedstawiła raport o stanie bezpieczeństwa w gmi-

nie. W 2025 roku funkcjonariusze przeprowadzili m.in.: 806 interwencji, wylegitymowali 1 281, przeprowadzili 1 567 wywiadów środowiskowych, doręczyli 170 wezwań do różnych instytucji.

W ramach pełnionych na terenie naszej gminy służb ponadnormatywnych, do dnia 31 maja br. policjanci m.in.: przeprowadzili 214 interwencji, wylegitymowali 297 osób, dokonali 130 kontroli pojazdów, zatrzymali na „gorącym uczynku” 2 osoby, ujawnili 84 wykroczenia.

Ponadto w ramach „Akcji prędkość” nałożono 79 mandatów na łączną kwotę 16 100 zł, a w ramach działań „ciężar” 7 mandatów za niestosowanie się do znaku B-5 na łączną kwotę 3 500 zł.

Gmina Michałowice w 2025 roku przeznaczyła 330 000 zł na ponadnormatywne służby policyjne, co pozwoliło na zwiększenie liczby patroli i lepsze zabezpieczenie wydarzeń lokalnych.

Podczas debaty poruszono także aktualne problemy - Policja zapowiedziała podjęcie odpowiednich działań.



Gminny Dzień Bezpieczeństwa i Odporności 2025

14 września, mimo kapryśnej pogody, mieszkańcy gminy Michałowice licznie uczestniczyli w Gminnym Dniu Bezpieczeństwa i Odporności – wydarzeniu, które na stałe wpisało się w kalendarz lokalnych inicjatyw. Tegoroczna edycja ponownie podkreśliła znaczenie edukacji w zakresie bezpieczeństwa i przygotowania na sytuacje kryzysowe.

Na uczestników czekało wiele atrakcji – od symulacji akcji ratunkowej po wypadek drogowym w wykonaniu OSP Nowa Wieś i ratowników ze Stowarzyszenia RES, po pokazy pierwszej pomocy, ćwiczenia samoobrony przygotowane przez KS Judo „Victoria” oraz prelekcje poświęcone aktualnym zagrożeniom w cyberprzestrzeni, które poprowadził Pan Maciej Dębski z Fundacji Dbam o Zasięg, oraz zjawisku dezinformacji w środkach masowego przekazu, o którym opowiadał Pan Konstanty Chodkowski, redaktor portalu „Jestem z Pruszkowa”.

Dużym zainteresowaniem cieszył się także rajd rowerowy, w którym wzięło udział ok. 70 uczestników, stoiska służb mundurowych, pokaz sprzętu wojskowego i policyjnego, a także symulator dachowania, pozwalający doświadczyć skutków wypadku drogowego.

Nie zabrakło atrakcji edukacyjnych i profilaktycznych – m.in.: badań USG w ramach programu zdrowotnego „Profilaktyka dla mężczyzn”, pokazów sprzętu ratowniczego, krótkofalarskich prezentacji klubu SP5YAM oraz warsztatów dla najmłodszych przygotowanych przez KGW „Dziewczyny z Komorowa”.

Wydarzenie pokazało, że bezpieczeństwo to wspólna sprawa, a wiedza i współpraca są kluczem do budowania odpornej społeczności.

Partnerzy wydarzenia: Policja, Wojska Obrony Terytorialnej 61. Batalion z Książenic, OSP Nowa Wieś, Stowarzyszenie RES, Stowarzyszenie ABC, KGW Dziewczyny z Komorowa, Amedica, aedmax.pl, Centrum Ubezpieczeń Justyna Kwiatkowska, SP5YAM, Pank, Amber Nutrition.



Pod QR kodem dostępny poradnik
"Bądź gotowy. Poradnik na czas kryzysu i wojny"



Pamięć, która łączy pokolenia. Gmina Michałowice w hołdzie bohaterom Powstania Warszawskiego

Wspólna pamięć to siła, która jednoczy społeczność, kształtuje tożsamość i buduje przyszłość. W 2025 roku mieszkańcy gminy Michałowice po raz kolejny udowodnili, że historia Powstania Warszawskiego wciąż żyje w sercach ludzi – tych starszych i młodszych. Wydarzenia zorganizowane z okazji 81. rocznicy wybuchu Powstania – od uroczystości w Komorowie, przez rajdy i spotkania w Pęcicach, po patriotyczny piknik w Michałowicach – stały się wspólnym hołdem dla bohaterów 1944 roku i wyrazem wdzięczności za ich ofiarę.

„Póki nas ktoś pamięta, wciąż żyjemy” – wprowadzenie do 59. Rajdu „Po kamienistej drodze”

Obchody upamiętniające bitwę pod Pęcicami rozpoczęły się już 31 lipca, gdy delegacje Klubu PTTK „Varsovia”, Młodzieżowej Sekcji Klubu „Varsovia” oraz gminy Michałowice złożyły wieńce i znicze na grobach: Ewy Kokińskiej-Dobruckiej, Tadeusza Jaworskiego, Władysława Hurcewicza, Zbigniewa Łakomskiego i Andrzeja Korgola – uczestników boju pęcickiego oraz osób kultywujących pamięć o tym wydarzeniu. Ten gest przypominał, że pamięć nie kończy się na rocznicowych obchodach – trwa, póki żyje w ludziach. Jak mówi cytat towarzyszący wydarzeniu: „Póki nas ktoś pamięta, wciąż żyjemy”.

59. Rajd po Kamienistej Drodze – Pęcice 2025

2 sierpnia odbył się 59. Rajd „Po kamienistej drodze” – dokładnie w 81. rocznicę bitwy pod Pęcicami. Wydarzenie zgromadziło blisko 250 uczestników.

Po mszy św. w kościele pw. Św. Apostołów Piotra i Pawła uczestnicy przemaszerowali pod Pomnik-Mauzoleum w Pęcicach, gdzie odbyła się uroczystość ku czci poległych.

Wśród przybyłych gości znaleźli się przedstawiciele rodzin poległych i pomordowanych w bitwie pod Pęcicami (krewni Zbigniewa Chrzanowskiego ps. „Wilk”, Antoniego Ważyńskiego ps. „Stefan”, Wojciecha Wajszczuka ps. „Wojtek” i Zbigniewa Arendarczyka ps. „Zajączek”), Powstańcy Warszawscy (por. Janusz Maksymowicz ps. „Janosz” i płk Bogdan Bartnikowski ps. „Mały” – reprezentujący Zarząd Związku Powstańców Warszawskich, por. Janusz Komorowski ps. „Antek” – Prezes Zarządu Głównego Światowego Związku Żołnie-



fol. Daniel Wolborski



rzy Armii Krajowej, por. Zbigniew Daab ps. „Kapiszon” – żołnierz IV Obwodu Ochota AK, por. Tadeusz Tokarski ps. „Cichy” – walczył na Czerniakowie), Środowisko Żołnierzy IV Obwodu AK „Ochota” (Pani Władysława Marcinkiewicz – Przewodnicząca), Światowy Związek Żołnierzy Armii Krajowej (Pani Małgorzata Włodek, Pan Robert Falkowski z Zarządu Głównego oraz prof. Wiesław Wysocki – Prezes Okręgu Warszawa), delegacje kombatanckie (Światowa Federacja Polskich Kombatanów), przedstawiciele władz państwowych (Minister Obrony Narodowej był reprezentowany przez Panią kpt. Beatę Kozakiewicz-Roguska, Pani Magdalena Sawka reprezentująca Ministra Lecha Parelle – Szefa Urzędu ds. Kombatanów i Osób Represjonowanych, Poseł na Sejm RP – Pan Piotr Kandyba, Pan Zbigniew Siedlewski – zastępca dyrektora Oddziału Warszawskiego IPN), Wojsko Polskie i służby mundurowe (Policja, Straż Pożarna), stowarzyszenia (Stowarzyszenie Szarych Szeregów, Stowarzyszenie Pamięci Powstania Warszawskiego 1944, Towarzystwo Przyjaciół Warszawy, Stowarzyszenie Lotników Polskich, Stowarzyszenie Seniorów Lotnictwa Wojskowego RP, Warszawski Klub Seniorów Lotnictwa, Oddział PTTK Warka, Mokotowski Klub Turystyczno-Krajoznawczy im. Krystyny Krahelskiej), fundacje (Fundacja „Dwór Polski” z Pęcic) i muzea (Muzeum „Dulag 121” w Pruszkowie), reprezentanci samorządu wojewódzkiego (Marszałka Województwa Mazowieckiego, Pana Adama Struzika, reprezentowała Pani Agnieszka Kuźmińska), powiatowego (Przewodniczący Rady Powiatu Pruszkowskiego, Pan Rafał Sieradzki) i gmin, miast ościennych (władze Pruszkowa na czele z Prezydentem, Panem Piotrem Bąkiem; Zarząd i Rada Dzielnicy Warszawa-Ochota na czele z Burmistrzem, Panem Piotrem Krasnodębskim; władze Piastowa na czele z Burmistrzem Panem Tomaszem Jankowskim; władze Podkowy Leśnej na czele z Burmistrzem, Panią Magdaleną Eckhoff; władze Miasta i Gminy Piaseczno na czele z Burmistrzem, Panem Danielem Putkiewiczem; władze Raszyna na czele z Panią Anetą Wrotną – Wicewójtem; władze Gminy Leszno na czele z Wójtem, Panem Grzegorzem Banaszkiewiczem), wójt gminy Michałowice, Małgorzata Pachecka oraz Zastępca Wójta Gminy Michałowice, Anna Fabisiak, radni gminy Michałowice (Przewodniczący rady, Jarosław Hirny-Budka, radny Bartłomiej Podleś, radna Adriana Król-Popiel), delegacje gminnych sołectw (Pani Anna Lewandowska, Pan Zdzisław Krupa), dyrektor biblioteki w Komorowie, Katarzyna Walichnowska, mieszkańcy gminy Michałowice oraz harcerze.

Wójt Gminy Michałowice, Małgorzata Pachecka, w poruszającym przemówieniu mówiła o znaczeniu pamięci

i wolności: „*Wolność nie jest dana raz na zawsze. Pamięć o przeszłości to nie obowiązek formalny, ale zobowiązanie moralne wobec tych, którzy byli gotowi oddać życie*”.

W trakcie uroczystości zabrzmiały pieśni powstańcze w wykonaniu zespołu Sonanto, odbył się Apel Poległych z salwą honorową, a delegacje złożyły wieńce i znicze pamięci. Wręczono także medal „Orzeł Pęcicki”, przyznawany za krzewienie tradycji i edukacji patriotycznej – w 2025 roku wyróżnienie otrzymało Stowarzyszenie Pamięci Powstania Warszawskiego 1944 oraz medal upamiętniający Kapitana Harcmistrza Stefana Jaronia Kowalskiego (patrona Klubu „Varsovia” -32. Mazowieckiej Drużynie Harcerskiej „Akwilon” z Komorowa.

Rajd zakończyła wspólna grochówka i rozmowy w duchu wspólnoty – zapowiedź jubileuszowego, 60. Rajdu w kolejnym roku.

XXII Rajd Pęcicki



Autor zdjęcia: Beata Wiszniewska

2 października 2025 r. odbył się XXII Rajd Pęcicki – coroczne wydarzenie upamiętniające bohaterów Powstania Warszawskiego. Mimo chłodnego poranka uczniowie i nauczyciele szkół spotkali się pod Pomnikiem-Mauzoleum w Pęcicach. Uroczystość otworzyła Bogumiła Kukwa, dyrektorka szkoły w Nowej Wsi.

W tym roku gośćmi były następujące osoby:

- Pani Danuta Dworakowska-Jędrzejczak ps. „Lena” – sanitariuszka w Powstaniu Warszawskim z 2. Kompanii Szturmowej Batalionu „Gozdawa”, prababcia naszej uczennicy;
- Pan Marek Chrzanowski – stryjeczno-cioceczny brat najmłodszej ofiary spoczywającej w Pęcicach, Zbigniewa Chrzanowskiego ps. „Wilk”;
- Pani Krystyna Nowakowska – mieszkanka Komorowa, kuzynka Zbigniewa Chrzanowskiego;
- Pani Małgorzata Pachecka – Wójt Gminy Michałowice oraz przedstawiciele Rady Gminy;

- Pani Ewa Wierzgala – Dyrektor Centrum Usług Wspólnych Gminy Michałowice;
- Pan Daniel Wolborski – Wiceprezes Klubu PTTK „Varsovia”, Komandor Rajdu „Po kamienistej drodze”, nauczyciel historii i WOS-u w ZSO w Komorowie i SP w Nowej Wsi;
- Pan Witold Błaszczuk – Prezes Zarządu Stowarzyszenia „Kulturalny Komorów”;
- Pan Roman Marciniak – Dyrektor Zespołu Szkół nr 26 im. Bohaterów Powstania Warszawskiego w Warszawie;
- Przedstawiciel Fundacji „Dwór Polski” w Pęcicach, która wspiera naszą szkołę i młodzież w działaniach na rzecz pamięci o Pęcicach;
- Ksiądz Andrzej Kamiński – były nauczyciel naszej szkoły;
- Pani Aleksandra Głazman-Sobiesak – przewodnicząca Rady Rodziców w szkole w Nowej Wsi.

Wzruszające słowa księdza Pawła Paligi, wspomnienia Danuty Dworakowskiej-Jędrzejczak, uczestniczki Powstania Warszawskiego, Pana Marka Chrzanowskiego, który przedstawił czas Powstania z perspektywy jedenastolatka oraz wójt gminy Małgorzaty Pacheckiej, która mówiła o pamięci o Powstańcach, wprowadziły obecnych w zadumę. Natomiast uczniowie i absolwenci gminnych szkół wraz z występującą gościnnie uczennicą IX LO im. K. Hoffmanowej w Warszawie, Antoniną Rybczyńską, zaprezentowali program artystyczny z pieśniami powstańczymi.

Podczas uroczystości wręczono nagrody laureatom konkursu „Ci, co zginęli w walce...” oraz zwycięzcom „Gry Terenowej”.

Kategoria poetycka:

I m. – Katarzyna Zapała, II m. – Anastazja Kalisz, III m. – Urszula Benben

Wyróżnienia otrzymały: Maja Kilian, Gabriela Kryśpiak oraz Maria Seniuk.

Kategoria plastyczna:

I m. – Bianka Gelsumino, II m. – Konstanty Szymański, III m. – Alicja Książak.

Wyróżnienia: Zofia Jędrzejczak oraz Anna Goraj i Hawa Uzdenowa.

Rajd zakończył się wspólnym poczęstunkiem przy ognisku i rozmowami w gronie uczestników.

Na podstawie tekstu: Beata Wiszniewska, nauczycielka języka polskiego, SP Nowa Wieś

Upamiętnienie bohaterstwa i wspólnoty w Komorowie

Rocznicowe uroczystości odbyły się również w Komorowie, gdzie 1 i 2 sierpnia mieszkańcy spotkali się na wspólnym śpiewaniu pieśni patriotycznych.

Towarzystwo Przyjaciół Miasta Ogrodu Komorów „Komorowianie” w przededniu rocznicy wybuchu Powstania Warszawskiego - zaprosiło mieszkańców do refleksji i wspólnego muzykowania z zespołem Kapsel.

Na uroczyste obchody rocznicowe zaprosili również: ks. Krzysztof Adamski – proboszcz parafii Narodzenia Najświętszej Maryi Panny w Komorowie, dr Witold Błaszczuk – prezes Stowarzyszenia Kulturalny Komorów, Aurelia Zalewska – wiceprezes Stowarzyszenia Kulturalny Komorów, prof. Tadeusz Kulik – prezes Parafialnego Oddziału Akcji Katolickiej. Spotkaniu towarzyszyła atmosfera zadumy i jedności, a udział harcerzy z komorowskich drużyn ZHR przypominał o roli młodzieży w przekazywaniu pamięci historycznej. Wójt Małgorzata Pachecka mówiła o znaczeniu wspólnoty i sile młodych, którzy w 1944 roku walczyli o wolność, podkreślając, że wspólne świętowanie to nie tylko hołd, ale i lekcja odpowiedzialności za przyszłość.

II Piknik Patriotyczny w Michałowicach

Zwieńczeniem obchodów był II Piknik Patriotyczny w Michałowicach, zorganizowany przez Społeczny Komitet dla upamiętnienia Powstańców Warszawskich z Michałowic 27 września. Na placu przy ul. ks. Jerzego Popiełuszki mieszkańcy gminy spotkali się, by w radosnej, rodzinnej atmosferze uczcić bohaterów Powstania Warszawskiego. Po mszy świętej odbył się symboliczny bieg na 1944 metry, koncert Scholi Dzwoneczki i Przyjaciele oraz widowisko historyczne „Obrazy tamtych dni” w wykonaniu grupy GRF Bemowo. Widzowie mogli zobaczyć rekonstrukcję scen z sierpnia 1944 roku, powstańcze mundury i sprzęt bojowy. Na zakończenie wystąpił chór „Michałowiczanka”, a uczestnicy pikniku wspólnie śpiewali pieśni patriotyczne, kosztując tradycyjnej grochówki i wypieków.

Wydarzenie połączyło edukację, kulturę i wspólnotę – pokazując, że pamięć o bohaterach można pielęgnować nie tylko w ciszy pomników, ale także w śpiewie, rozmowie i wspólnym działaniu.

Barokowe koncerty w kościołach w Pęcicach i Komorowie

Muzyka baroku ponownie zabrzmiała w naszych parafiach – w Pęcicach i Komorowie odbyły się wyjątkowe koncerty, które przenieśli słuchaczy w świat dawnego kunsztu i duchowego piękna. Artyści z Polski i zagranicy zaprezentowali dzieła mistrzów epoki, ukazując bogactwo emocji, barw i historycznych brzmień. Te wieczory na długo pozostaną w pamięci miłośników muzyki dawnej.

Koncert muzyki barokowej w kościele w Pęcicach

17 sierpnia kościół w Pęcicach wypełniły dźwięki baroku. Sopranistka **Małgorzata Trojanowska** wystąpiła z zespołem **Ottavino Baroque Ensemble**, prezentując motet maryjny Georga Friedricha Händla „*Donna, che in ciel di tanta luce splendi*” („*Pani, któraś na niebie tak wielkim blaskiem jaśniejesz*”) z 1707 roku. Wprowadzenie do utworu i epoki baroku przedstawił organista Jakub Jastrzębski.



Koncert muzyki barokowej w Komorowie

W piątek, 26 września, w kościele w Komorowie odbył się wyjątkowy koncert muzyki barokowej, będący finałem projektu Akademia Bassowa – inicjatywy skupiającej miłośników dawnych instrumentów smyczkowych, takich jak viole da gamba i wiolonczela barokowa.

Wystąpili wybitni artyści z Polski, Francji i USA pod kierownictwem artystycznym Justyny Rekść-Raubo. W programie znalazły się utwory mistrzów francuskich i włoskich XVIII wieku, a także polska muzyka dawna w wykonaniu zespołu Jerycho.

Koncert był nie tylko uczcą dla melomanów, ale również fascynującą lekcją historii – publiczność mogła usłyszeć instrumenty z rodziny violi da gamba i wiolonczeli barokowej, w brzmieniu zbliżonym do oryginalnego. Wieczór zakończyła pieśń „Już się zmierzcha” Wacława z Szamotuł, przyjęta owacją na stojąco.

fundacja
f.o.r.t.e.

Zielona Willa – miejsce, gdzie kultura spotyka się z naturą

Zielona Willa przy ulicy Krasińskiego 34 w Komorowie jest jednym z ważniejszych punktów na kulturalnej mapie gminy Michałowice. To tutaj, w otoczeniu zieleni, historii i modernistycznej architektury, odbywają się spotkania, koncerty, warsztaty i festiwale, które łączą mieszkańców w duchu wspólnoty, twórczości i szacunku dla dziedzictwa.

Festiwal z Willą po Sąsiedzku – lato pełne kreatywności

W lipcu Zielona Willa stała się sercem drugiej edycji „Festiwalu z Willą Po Sąsiedzku”. Przez dwa dni jej wnętrza i ogrody tętniły życiem – odbywały się warsztaty artystyczne, plenerowe spotkania, gra terenowa „Tajemnice Zielonej Willi” oraz kino garażowe VR. Uczestnicy tworzyli plecionki z naturalnych materiałów, drukowali grafiki inspirowane obrazem Marii Kiesner, odnawiali poduszki w duchu upcyklingu, a także odkrywali historie architektów Bohdana Lacherta i Józefa Szanajcy.

Wydarzenie dofinansowane było z budżetu Gminy Michałowice w ramach dotacji dla organizacji pozarządowych oraz ze środków Ministra Kultury

i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu Narodowego Centrum Kultury: Kultura – Interwencje. Edycja 2025.



Muzyczna podróż wśród zieleni z Janem Młynarskim

20 lipca ogród Zielonej Willi wypełniły dźwięki wyjątkowego koncertu Jana Emila Młynarskiego. W letni, nastrojowy wieczór publiczność mogła zanurzyć się w muzyce i naturze jednocześnie – siedząc na kocach i leżakach, wsłuchiwała się w dźwięki, które harmonijnie współgrały z szumem drzew i zapachem kwiatów. Artysta, znany z zamiłowania do tradycji i jazzowej improwizacji, zabrał słuchaczy w muzyczną podróż przez różne epoki i style, a jego koncert dopełnił letniego klimatu Zielonej Willi – miejsca, które potrafi połączyć sztukę z przestrzenią natury.

Dzień architektury drewnianej – w stronę historii i tożsamości

Pod koniec sierpnia Zielona Willa ponownie przyjęła gości – tym razem miłośników architektury i historii. „Dzień architektury drewnianej w Komorowie” zgromadził licznych mieszkańców, którzy wzięli udział w spacerze tematycznym „Letnisko Komorów i jego drewniana architektura”, prowadzonym przez Lidę Kulczyńską-Pilich, prelekcjach: „Zielona Willa jako przykład architektury modernistycznej” Marcina Dawidowicza, „Historia rodziny Grabowskich” Karoliny Zalewskiej, „Ogród przy Zielonej Willi” Doroty Sikory oraz wysłuchali relacji z wyników badań konserwatorskich i dokumentacji przedprojektowej, które przedstawił Paweł Kinsner. Natomiast o walorach Zielonej Willi opowiedziała wójt gminy Małgorzata Pachecka.

W ogrodzie pojawiły się także warsztaty rodzinne, wystawy, mini spektakl Teatru Walizka i kino plenerowe. Wspólne działania, słodki poczęstunek przygotowany przez Koło Kobiet Kreatywnych z Suchego Lasu oraz radosna atmosfera przypominały, że architektura to nie tylko budynki – to także ludzie, wspomnienia i wartości, które łączą pokolenia.

Organizatorem wydarzenia był Narodowy Instytut Dziedzictwa, a partnerowali: Mazowiecki Wojewódzki Konserwator Zabytków, m.st. Warszawa, Lasy Miejskie Warszawa, Świdermajer, Gmina Michałowice.



„Dzień architektury drewnianej w Komorowie” objęte zostały patronatem honorowym Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Muzeum Piaseczna, a patronami medialnymi wydarzenia było Polskie Radio oraz TVP 3.

Malowanie na jedwabiu w Willi Grabowskich

We wrześniu Zielona Willa otworzyła swoje drzwi w ramach Europejskich Dni Dziedzictwa, zapraszając mieszkańców na artystyczne spotkanie pod hasłem „W stronę architektury. Młode dziedzictwo”. Podczas warsztatów „Malowanie na jedwabiu” uczestnicy, korzystając z naturalnego światła wpadającego przez oryginalne okna budynku, tworzyli barwne kompozycje na delikatnych tkaninach. W ogrodzie można było odpocząć przy kawie, a oprowadzanie po willi prowadzone przez architekta Rafała Mazura przybliżyło jej historię i architektoniczne detale. To wydarzenie pokazało, że Zielona Willa – niegdyś dom prywatny, dziś miejsce spotkań – nadal inspiruje i przyciąga tych, którzy pragną doświadczyć piękna, autentyczności i twórczego spokoju.



Wydarzenia w sali multimedialnej Urzędu Gminy Michałowice



Narodowe czytanie i śpiewanie Kochanowskiego

5 września sala multimedialna wypełniła się miłośnikami literatury i muzyki. W ramach ogólnopolskiej akcji Narodowego Czytania zabrzmiały pieśni Jana Kochanowskiego w jazzowych aranżacjach Ku by Stankiewicza, a mieszkańcy gminy czytali fraszki i pieśni mistrza renesansu. Wieczór łączył muzykę, poezję i wspólne interpretacje, a uczestnicy otrzymali upominki – miód.

Bajki nie tylko dla dorosłych

21 września w sali multimedialnej urzędu gminy kabaret „Humor przy okazji” – grupa seniorów z Koła nr 9 PZERIi w Pęcicach Małych, pod kierunkiem Katarzyny Szmanii-Rasz – zaprezentował widowisko „Bajki nie tylko dla dorosłych”. Na scenie ożyły wiersze Jana Brzechwy i Juliana Tuwima: „Kaczka Dziwaczka”, „Żuraw i Czapla”, „Kwoka”, „Baran”, „Hipopotam” czy gwarne „Ptasie radio”. Z humorem i lekkością ukazywały one uniwersalne ludzkie przywary – upór, próżność czy brak zgody.

Wydarzenie dofinansowano z budżetu gminy Michałowice w ramach dotacji dla organizacji pozarządowych.



Monodram „Żmija”

Wieczór z Dorotą Stalińską przyciągnął do sali multimedialnej tłumy. Aktorka zaprezentowała monodram „Żmija” na podstawie opowiadania Aleksieja Tołstoja – poruszającą opowieść o losach kobiety w czasie rewolucji. Jej występ pełen emocji, siły i szczerości ponownie oczarował publiczność w Michałowicach. Wójt Małgorzata Pacheca podkreśliła, że artystka gości w gminie regularnie, a jej energia i charyzma zawsze budzą podziw i wzruszenie.

Spotkania z kulturą i tradycją

Strażacki Piknik w Nowej Wsi – rodzinna tradycja i wspólna zabawa

13 września teren przy remizie OSP w Nowej Wsi zamienił się w miejsce rodzinnego świętowania. Wójt gminy Michałowice, Małgorzata Pachecka, oraz prezes OSP Jerzy Pokropek zaprosili mieszkańców na Piknik Strażacki, który rozpoczął się o godzinie 14:00. Dzieci cieszyły się z animacji, wyścigów w workach, zabaw z bańkami i konkursu sprawnościowego. Dorośli mogli zobaczyć sprzęt strażacki w akcji, spróbować swoich sił w gaszeniu ognia oraz wziąć udział w szkoleniu z pierwszej pomocy. Dla wszystkich przygotowano stoiska z przekąskami, tradycyjną grochówką, watą cukrową i popcornem. Wieczór uświetniły występy or-



kiestry dętej „Pruszkowianka” oraz zespołów „Hicior”, „Invox” i DJ-a, którzy porwali uczestników do tańca.

Komorowskie Noce i Dnie – spotkanie z literaturą i historią



7 września Komorów zaprosił mieszkańców na niezwykłą wyprawę w przeszłość w ramach cyklu „Komorowski wehikuł czasu”. Główna inspiracja – powieść „No-

ce i Dnie” Marii Dąbrowskiej – stała się pretekstem do wspólnego świętowania lokalnej tożsamości. Barwny korowód w strojach z epoki przeszedł ulicami Komorowa, kończąc się na Placu Paderewskiego, gdzie przy dźwiękach walca uczestnicy oddali się tańcom i rozmowom. Później mieszkańcy odwiedzili dawny dom autorki – dziś siedzibę Gminnej Biblioteki Publicznej – gdzie czekał fin de siècle’owy poczęstunek, rozmowa z biografką Sylwią Chwedorczyk i dyrektorką biblioteki Katarzyną Walichnowską, konkurs wiedzy, wystawa stylizowanych fotografii oraz projekcje filmowe. Wydarzenie zorganizowało Koło Gospodyń Wiejskich „Dziewczyny z Komorowa” we współpracy z biblioteką i Towarzystwem „Komorowianie”. Wydarzenie zostało dofinansowane z dotacji gminnej.

Muzyczny wieczór w Opaczy-Kolonii

21 września świetlica w Opaczy-Kolonii gościła niezwykle koncert zorganizowany przez miejscowe Koło Gospodyń Wiejskich, który został sfinansowany z gminnej dotacji. Wieczór zatytułowany „Gdybym był bogaty” poświęcony był kulturze żydowskiej i jej muzycznemu dziedzictwu. Na scenie wystąpili znakomici artyści: Dorota Helbin – wokalistka o niezwyklej scenicznej charyzmie, Franciszek Makuch – znany z Opery Krakowskiej, Wojciech Habela – aktor teatralny i filmowy, oraz Mateusz Dudek – wybitny akordeonista i laureat międzynarodowych konkursów. Publiczność była zachwycona zarówno klimatem wydarzenia, jak i profesjonalizmem wykonawców.



Autor artykułu i zdjęcia: Grażyna Grabka



Wizyta seniorów z Vico Nel Lazio w Gminie Michałowice



W dniach 8–12 lipca 2025 r. gmina Michałowice gościła delegację z partnerskiej włoskiej gminy Vico Nel Lazio. Wizyta odbyła się w ramach wznowionej współpracy między gminami i środowiskami senioralnymi. W skład delegacji weszli m.in.: burmistrz Stefano Pelloni, radny Paolo Antonucci oraz grupa włoskich seniorów zrzeszonych w tamtejszych klubach emerytów.

Program pobytu był niezwykle bogaty – goście zwiedzili naszą gminę, w tym urząd i zabytkowy regulski park, Kazimierz Dolny, Warszawę; złożyli kwiaty na

Cmentarzu Żołnierzy Włoskich i pod Pomnikiem-Mauzoleum w Pęcicach. Odwiedzili także Centrum Opiekuńczo-Mieszkalne w Regulach i uczestniczyli w zajęciach w Dziennym Domu Seniora w Komorowie, gdzie wspólnie z naszymi seniorami wzięli udział w ćwiczeniach i muzykoterapii. Dużym powodzeniem cieszyły się warsztaty lepienia pierogów z Kołem Gospodyń Wiejskich „Kobiety Kreatywne” z Suchego Lasu oraz pływanie kajakami na komoroskim zalewie pod czujnym okiem instruktorów ze Stowarzyszenia ABC.

Wieczorami odbywały się spotkania integracyjne w sołectwach: Opaczy-Kolonii, Nowej Wsi i Pęcicach Małych, zorganizowane przez lokalne koła emerytów, sołtysów i rady sołeckie. Towarzyszyły im występy zespołów: „Michałowiczanka”, „Czerwone Korale”, „Pozytywnie Nastrojone”, „Kumy” oraz saksofonisty Luisa Nubioli. Jedną z największych atrakcji był turniej bilarda holenderskiego zorganizowany przez Koło nr 9 z Pęcic Małych.

Spotkania przebiegały w niezwykle serdecznej atmosferze i stały się pięknym dowodem na to, że przyjaźń polsko-włoska ma solidne fundamenty. Wizyta zakończyła się obietnicą dalszej współpracy i kolejnych spotkań.

Michałowicki Uniwersytet Otwarty Wszelkiego Wiek

W gminie Michałowice seniorzy mogą liczyć na prawdziwą inspirację do aktywnego, ciekawego życia. Działania prowadzone w ramach Michałowickiego Uniwersytetu Otwartego Wszelkiego Wiek (MUOWW) pokazują, że troska o dojrzałych mieszkańców to coś więcej niż słowa – to konkretne inicjatywy rozwijające pasje, wiedzę i świadomość. Od spotkań o naturalnej pielęgnacji i zdrowiu, przez fascynujące wykłady o modzie i sztuce, aż po zajęcia poświęcone treningowi pamięci i sprawności umysłu – MUOWW daje przestrzeń do rozwoju, samopoznania i budowania relacji.

Zadbaj o swoje naturalne piękno w naturalny sposób

18 czerwca odbyło się spotkanie z kosmolog Aleksandrą Ogonowską poświęcone świadomej pielęgnacji skóry. Podkreślono znaczenie naturalnych składników, ochrony bariery skórnej oraz podejścia longevity w pielęgnacji cery dojrzałej. Uczestnicy otrzymali praktyczne wskazówki, jak dbać o skórę w sposób holistyczny i długofalowy.



Elsa Schiaparelli i surrealizm

17 września odbył się wykład Macieja Koszewskiego poświęcony Elsie Schiaparelli – jednej z najbardziej oryginalnych projektantek XX wieku. Uczestnicy poznali historię artystki, która połączyła modę z surrealizmem, współpracowała z Salvador Dalím i Jeanem Cocteau, a pokaz mody uczyniła artystycznym spektaklem. Wykład ukazał Schiaparelli jako kobietę, która odrzucała konwenanse i tworzyła sztukę z odwagi, ironii i wyobraźni.

Czy z wiekiem pamięć musi się pogarszać?

Podczas kolejnego spotkania MUOWW Piotr Zagrajek ze Szkoły Pamięci 4Brains przybliżył uczestnikom tajniki funkcjonowania ludzkiej pamięci. W przystępny i pełen przykładów sposób opowiadał o tym, jak ćwiczyć uwagę, pamięć roboczą i długotrwałą, by zachować sprawny umysł przez całe życie. Wykład połączył teorię z praktyką, pokazując, że starzenie się nie musi oznaczać utraty pamięci – przeciwnie, dzięki treningowi można zachować umysł otwarty i elastyczny przez długie lata.





10-lecie Oddziału Rejonowego PZERiI

30 września w restauracji „U Ochmanów” w Opaczu-Kolonii odbyły się obchody jubileuszu 10-lecia Oddziału Rejonowego Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Michałowicach. W uroczystości uczestniczyli członkowie kół terenowych, przedstawiciele władz gminy oraz struktur związkowych z Warszawy.

Podczas spotkania przypomniano najważniejsze inicjatywy oddziału – m.in.: wspieranie chórów „Czerwone Korale” i „Michałowiczanka”, organizację Przeglądu Piosenki Patriotycznej „Białe Róże”, działalność kabaretu „Humor przy okazji”, a także międzynarodowe wymiany seniorów i coroczne obchody Dnia Seniora.

Wręczono dyplomy i podziękowania przewodniczącym kół oraz osobom szczególnie zaangażowanym w działalność oddziału. Uhonorowano także partnerów wspierających, w tym gminę Michałowice.

Szczególne słowa uznania skierowano do przewodniczącej Ewy Adamczyk, inicjatorki powstania oddziału i jego liderki od początku istnienia. Gratulacje złożyła wójt gminy Małgorzata Pachecka, podkreślając, że oddział tworzy „mikrokosmos wspólnoty i współpracy seniorów”.

Obchody zakończyło wniesienie jubileuszowego tortu ufundowanego przez gminę Michałowice. Dalsza część spotkania upłynęła w serdecznej, wspomnieniowej atmosferze.

Czerwone Korale w finale festiwalu seniorów

12 września br. chór z Opaczu-Kolonii „Czerwone Korale” zaśpiewał w koncercie finałowym I Mazowieckiego Festiwalu Senioralnych Zespołów Śpiewaczych „Szlagiery starej Warszawy”, zorganizowanym w ramach obchodów Dni Wilanowa w Centrum Kultury Wilanów.

Aby wziąć udział w wydarzeniu, każdy zespół musiał nagrać i wysłać do organizatorów 3 piosenki z książki „Szlagiery starej Warszawy” - publikacja autorstwa Stanisława Wielanka, która zawiera teksty, nuty oraz informacje dotyczące znanych piosenek z dawnej Warszawy. „Czerwone Korale” wybrały: Bal na gnojnej, Nikodem, Ram ciam ciam.

Festiwal miał na celu nie tylko integrację środowisk senioralnych z terenu Mazowsza, ale również kulty-

wowanie i popularyzację muzycznego dziedzictwa Warszawy i regionu. Na scenie zaprezentowały się zespoły śpiewacze wykonujące znane i lubiane piosenki z dawnych lat, przywołujące klimat dawnej Warszawy i polskiej tradycji muzycznej.



Autor artykułu i zdjęć: Czerwone Korale

VII Półmaraton „Lasy nad Utratą”

Blisko 330 biegaczy stanęło 20 września na starcie półmaratonu i biegów towarzyszących. Słoneczna pogoda i malownicze trasy sprzyjały rywalizacji i świetnej zabawie – od najmłodszych (200 m, 400 m, 1 km) po dorosłych na 5 km i 21,097 km.

Klasyfikacja

Półmaraton

Kobiety:

I miejsce - Marta Strzelczyk – 1:51:48

II miejsce - Ewelina Stępnia – 1:52:53

III miejsce - Anonim – 2:06:57

Mężczyźni:

I miejsce - Mariusz Grudzień – 1:19:58

II miejsce - Maciej Dudkiewicz – 1:20:49

III miejsce - Łukasz Wojtyna – 1:23:08

Najszybszą biegaczką gminy Michałowice na dystansie półmaratonu została Strzelczyk Marta – czas 01:51:48 (Michałowice), natomiast biegaczem – Wojtyna Łukasz – czas 01:23:08 (Michałowice-Wieś).

Bieg na 5 km

Kobiety:

I miejsce – Wesołowska Natalia – czas 00:21:18

II miejsce – Koc Marta – czas 00:22:28

III miejsce – Bujnowska Małgorzata – czas 00:22:37

Mężczyźni:

I miejsce – Kowalski Robert – czas 00:17:37

II miejsce – Wójcik Krzysztof – czas 00:17:46

III miejsce – Łęczycki Arkadiusz – czas 00:17:53

Najszybszą biegaczką gminy Michałowice na dystansie 5 km została Koc Marta – czas 00:22:28 (Opacz-Kolonia), natomiast biegaczem – Romaniewicz Mikołaj – czas 00:18:12 (Komorów).

Najszybsza sztafeta: Parkrun Pruszków – 1:24:41

Nagrodzeni zostali także: najszybsi biegacze i biegaczki obydwu biegów w poszczególnych kategoriach wiekowych oraz najstarszy zawodnik i zawodniczka zawodów.



Gratulacje dla wszystkich uczestników!

Współorganizatorzy: AZS Warszawa, Ekobrygada, Koło Gospodyń Wiejskich „Michaśki”, Centrum Vita, Ubezpieczenia Progress



Z życia gminnych szkół i przedszkoli

Szkoły i przedszkola z gminy Michałowice żyją pełnią energii – od sportowych sukcesów i twórczych warsztatów, przez radosne festyny, po inicjatywy uczące empatii i współpracy. Wspólnym mianownikiem wszystkich wydarzeń są zaangażowanie, pasja i społeczność – uczniowie, rodzice, nauczyciele i przyjaciele szkół, którzy razem tworzą wyjątkowe miejsca nauki i rozwoju.

Piłkarki z Komorowa Mistrzyniami Mazowsza!



Reprezentantki szkoły podstawowej w Komorowie z rocznika 2010/11 wywalczyły tytuł **Mistrzyń Mazowsza** w Igrzyskach Młodzieży Szkolnej. Po emocjonujących rozgrywkach, zwieńczonych serią rzutów karnych, dziewczęta awansowały do **finałów ogólnopolskich** w Głucholazach, gdzie uplasowały się na 7. miejscu w kraju. Wójt gminy Małgorzata Pachecka pogratulowała zawodniczkom i trenerom – Annie Górskiej-Zielińskiej i Markowi Perzowi – podczas spotkania w urzędzie, wręczając drużynie pamiątkowe upominki.

polskich w Głucholazach, gdzie uplasowały się na 7. miejscu w kraju. Wójt gminy Małgorzata Pachecka pogratulowała zawodniczkom i trenerom – Annie Górskiej-Zielińskiej i Markowi Perzowi – podczas spotkania w urzędzie, wręczając drużynie pamiątkowe upominki.

Licealiści z Komorowa na warsztatach dziennikarskich

Uczniowie klas 2 i 3 Liceum Ogólnokształcącego im. Marii Dąbrowskiej w Komorowie wzięli udział w **warsztatach dziennikarskich** prowadzonych przez Magdalenę Kaliniak i Andrzeja Kopczyńskiego. Młodzież poznała kulisy pracy dziennikarza, realizatora i prezentera, samodzielnie przygotowała wywiady oraz krótkie relacje „na żywo”. Spotkanie było świetną okazją do rozwijania pasji i kreatywności, a także do poznania świata mediów od kuchni.



fot. Kalina Nowosielska

VI Festyn Rodzinny w Szkole Podstawowej w Komorowie

Po kilkuletniej przerwie komorowska szkoła znów rozbrzmiała muzyką, śmiechem i gwarą. **Festyn Rodzinny** przyciągnął tłumy uczniów, rodziców i mieszkańców, którzy wspólnie bawili się i kwestowali na rzecz szkolnych

inicjatyw. W programie znalazły się występy uczniów i rodziców, gry sportowe, pokazy chemiczne i tancerzy ognia. Wydarzenie udowodniło, że społeczność szkolna w Komorowie potrafi łączyć zabawę z działaniem.



fot. Daniel Wolborski

„Tydzień Budowania Relacji” w przedszkolu w Nowej Wsi

W Gminnym Przedszkolu w Nowej Wsi najmłodsi uczestniczyli w tygodniu pełnym zabaw integracyjnych, rozmów o przyjaźni i wspólnej twórczości. Kulminacją inicjatywy było stworzenie **kolorowych skrzydeł** – pracy plastycznej symbolizującej wspól-

pracę i przyjaźń. Jak podkreśliła dyrektorka Bogumiła Kukwa, takie działania uczą dzieci empatii i współpracy od najmłodszych lat. Tydzień zakończył się wspólnym kręgiem refleksyjnym, gdzie dzieci opowiadały o swoich wrażeniach i ulubionych aktywnościach.



fot. Anna Firlik

NAJWAŻNIEJSZE NUMERY ALARMOWE

112

Numer alarmowy
w całej Unii Europejskiej

997

Policja

998

**Straż
pożarna**

999

**Pogotowie
ratunkowe**

991

**Pogotowie
energetyczne**

992

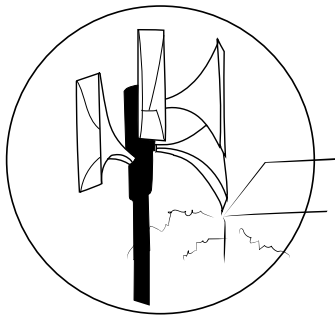
**Pogotowie
gazowe**

994

**Pogotowie
wodno-kanalizacyjne**

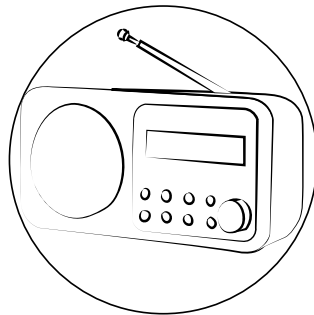
SYGNAŁY ALARMOWE

OGŁOSZENIE ALARMU:



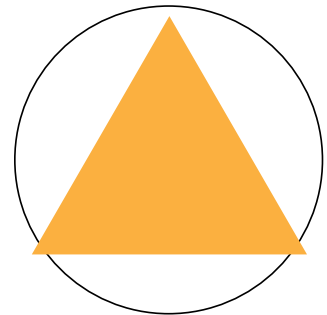
Syreny

dźwięk modulowany
przez 3 minuty



Rozgłośnie i megafony

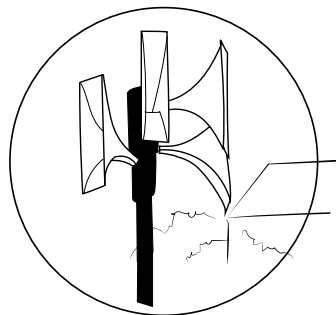
3 razy zapowiedź:
„Uwaga! Uwaga!
Ogłaszam alarm..... dla.....”



Sygnał wizualny

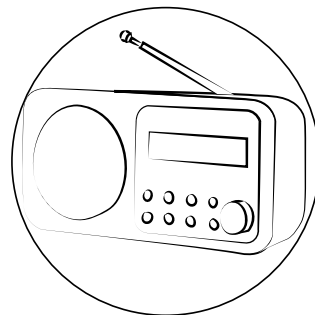
żółty trójkąt pojawia się
w widocznym miejscu,
najczęściej na budynkach
użyteczności publicznej

ODWOŁANIE ALARMU:



Syreny

dźwięk ciągły
przez 3 minuty



Rozgłośnie i megafony

3 razy zapowiedź: „Uwaga! Uwaga!
Odwołuję alarm..... dla.....”